

DZIENNIK ZARZĄDU

M. ŁODZI

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD M. ŁODZI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI NR. 14, POKÓJ NR. 14, TELEFON 218-03

PRENUMERATA:		CENY OGŁOSZEŃ:	
kwartalnie	Zł. 3.—	1 strona przed tekstem	Zł. 150.—
półrocznie	" 6.—	1/2 " " " "	80.—
rocznie	" 12.—	1 " za tekstem	100.—
pojedynczy zeszyt	" 1.—	1/2 " " " "	60.—
		drobne po 10 groszy za wyraz.	

Treść zeszytu 1-go z dnia 15. I. 1933 r.

---

1. Jan Strzelecki: Społeczno-gospodarcze podłoże gospodarki gmin miejskich	1
2. M. Nehrebecki: Tania jatka w Łodzi	7
3. Przegląd ustawodawstwa, rozporządzeń i wyjaśnień władz	15
4. Kronika: I. Ogólna, II. Z życia samorządu łódzkiego, III. Różne	17
5. Głosy prasy	23
6. Protokół Rady Miejskiej z dnia 10 listopada 1932 r.	24
7. Sprawozdanie kasowe za miesiąc listopad 1932 r.	36
8. Okólnik	38
9. Obwieszczenia	40
10. Ogłoszenia	53

SPOŁECZNO-GOSPODARCZE PODŁOŻE GOSPODARKI GMIN MIEJSKICH

Zadania gospodarki gmin miejskich wypływają logicznie z wewnętrznej treści tego zjawiska, które określamy słowem miasto.

Czemże jest miasto? Zaczniemy od momentu prawno-organizacyjnego.

Miasto to pewien rodzaj gminy, a więc organizacja życia zbiorowego ludzi, zamieszkujących określone terytorjum, organizacja powołana do załatwiania spraw lokalnych, wynikających ze współżycia ich na obszarze gminy.

Jakimże warunkom odpowiadać musi gmina, by stać się miastem, czem różni się miasto od innych gmin? Te oto pytania wymagają zkolei odpowiedzi.

Napróżno szukać będziemy odpowiedzi na nie w przepisach prawnych, dotyczących ustroju miast.

Organizacja miast opiera się i na ogólnych przepisach o gminie (Francja, Belgja, Holandja) i na specjalnych, dotyczących gmin miejskich (Anglja, Niemcy, Polska).

Tam, gdzie istnieją specjalne przepisy ustrojowe dla gmin miejskich, nie dają one wystarczającej charakterystyki tego, co uznać należy za miasto. Przepisy zaliczają zazwyczaj gminy do kategorii miast albo w zależności od liczby mieszkańców (nie wszędzie jednak ilość mieszkańców decyduje o miejskim charakterze gminy), albo też imiennie, osobiście niejako nazywają te gminy, którym przyznano charakter miast. W ten sposób radzą sobie zazwyczaj ustawodawcy.

Nawet więc tam, gdzie istnieją przepisy specjalne, nie zawierają one danych wystarczających do uchwycenia istoty miasta.

Za tę istotę nie możemy uznać odrębnego ustroju, opartego na przepisach specjalnych, bo te ostatnie istnieją nie wszędzie.

Stwierdzić trzeba, że to co w życiu naszym rejestrujemy jako miasta, to zjawiska tak rozmaite i tak odmienne, że określenie cech wspólnych dla wszystkich tych zjawisk nie jest rzeczą łatwą.

W Polsce miastami nazywamy Warszawę i Sulejów, Poznań i Wolsztyn, Lwów i Janów, Wilno i Zdzięciół.

Brak wskazań w przepisach prawnych nakazuje nam szukać rozwiązania na innej drodze.

Powszechnie rozróżniamy gminy wiejskie i gminy miejskie. Próbuje więc ustalić istotę gmin miejskich, przeciwstawiając je gminom wiejskim.

Badanie historii rozwoju form życia zbiorowego wskazuje nam, że gmina wiejska jest typem historycznie starszym. Wielokrotnie konstatujemy również, jak gmina wiejska przekształca się na gminę miejską.

Kiedyż gmina wiejska staje się miastem, jakie przeobrażenia wewnętrzne muszą się w niej dokonać, jakie cechy specjalne nadają osiedlom ludzkim charakter miast?

Dwa momenty decydują o przeobrażeniu się wsi w miasto, o przyznaniu danemu osiedlu charakteru miasta:

- 1) zajęcia ludności,
- 2) sposób osiedlania się, wynikający zazwyczaj z tych zajęć.

Tam, gdzie miejscowa ludność porzuca pracę na roli dla pracy w przemyśle, rzemiosłach i handlu, czy też, przybывая z zewnątrz, osiedla się dla wyżej wskazanego celu, obserwujemy zazwyczaj początek powstawania miasta. Tak jak w średniowieczu powstawały nowe miasta koło zamków, grodów i klasztorów, tak w wieku XIX i XX powstają nowe miasta koło kopalni i fabryk. Dla miast dzisiejszych, dla procesu ich powstawania i rozwoju, dla ich dzisiejszej fizjonomji jest charakterystyczny ich związek z rozwojem wielko-przemysłowej produkcji maszynowej i postępami w dziedzinie techniki i rozwoju środków komunikacji.

Następujące polskie miasta są tego klasycznym przykładem: Gdynia, Drohobycz, Częstochowa, Katowice, Łódź.

	L u d n o ś ć	
	około 1900 r.	1951 r.
1. Gdynia	wieś (1910) 895	30.210
2. Drohobycz	19.452	32.622
3. Częstochowa	41.000	117.000
4. Katowice	52.000	117.000
5. Łódź	310.000	608.000

Struktura społeczna i zawodowa ludności to pierwsza charakterystyczna cecha odróżniająca miasto od wsi.

Następujące zestawienie ilustruje nam odmienną społeczną strukturę ludności miejskiej i wiejskiej.

Struktura społeczna ludności Polski w r. 1921:

Wyszczególnienie	Samodzielni	Pomagający członkowie rodzin	Pracownicy i robotnicy
Wieś	45,8%	52,4%	22,5%
Miasto	36,5%	4,3%	50,1%

Jak widzimy, ilość najmitów w miastach jest przeszło 2 razy większa niż na wsi. Jeszcze silniej występuje to zjawisko w miastach dużych, jak to wynika z dalszego zestawienia.

Struktura społeczna większych miast w Polsce w 1921 r.

Miasta	Ogółem	Samodzielni	Pomagający członkowie rodzin	Pracownicy i robotnicy
Warszawa	100,0	21,9	2,5	65,2
Łódź	100,0	19,5	2,8	70,3
Poznań	100,0	12,8	1,1	71,5
Kraków	100,0	15,8	2,3	66,3
Lwów	100,0	19,1	2,0	65,4

Według spisu z roku 1921 było w Polsce osób związanych z pracą

	w rolnictwie	w przemyśle	w handlu i kom.	w służbie publ.
w miastach	9,1%	34 %	27,9%	8,5%
na wsi	85,5%	7,2%	5,5%	1,1%

Trzeba oczywiście pamiętać o tem, że jest u nas sporo takich małych miast — powiedzmy miasteczek, — w których wielu mieszkańców żyje również z rolnictwa. Pamiętać trzeba jednak o tem, że stanowią one formę przejściową od gmin wiejskich do gmin miejskich: są one albo na drodze do przekształcenia się na miasta, albo też są miastami, które zatrzymały się w swoim rozwoju na pewnym poziomie. Nie one są charakterystyczne dla istoty tego, co to jest miasto. W miastach właściwych odsetek ludności, związanych z rolnictwem, maleje w miarę ich rozwoju.

Osiedlanie się ludności dla określonych wyżej celów (przemysł, handel, rzemiosła) na ograniczonym terytorjum powoduje zawsze specjalny system zabudowania tego terytorjum, odmienny zupełnie od obserwowanych na wsi. Tam, gdzie nie pomyślano zawczasu (a zawczasu myślano dawniej o tych sprawach bardzo rzadko) o planowym zorganizowaniu życia ludzi, którzy chcą czy muszą osiedlić się na danym obszarze, tam powstają te wszystkie nonsensy w sposobie osiedlania się ludzi, które są klęską tak wielu miast i które gnębią tak wiele setek, tysięcy i milionów ludzi. **Sposób osiedlania się ludności miejskiej i zabudowania terenu miejskiego — to druga charakterystyczna cecha, odróżniająca miasto od wsi.** Napływ osób szukających pracy do miast powoduje to, że gminy miejskie są bardziej ludne od wiejskich. Zaznaczyć należy, że sama struktura wieku ludności jest na wsi inna niż w miastach, bo nadmiar ludności wiejskiej w wieku lat 20 — 30 idzie szukać zarobków do miast.

Ilność ludności i jej struktura wieku to dalsze cechy charakterystyczne odróżniające miasto od wsi. Z tych zasadniczych momentów, które tu nakreśliliśmy, wypływa szereg dalszych, a wszystkie one są tłem dla gospodarki samorządu miejskiego, wszystkie one warunkują powstanie określonych potrzeb i stopień nateżenia tych potrzeb.

Nasuwa się nam taka definicja miasta: miasto to gmina,

1) często o specjalnej organizacji ustrojowej,

2) której ludność:

a) jest z reguły liczniejsza od przeciętnej ludności gminy wiejskiej,

b) czerpie środki utrzymania przeważnie z pracy w przemyśle, rzemiosłach, handlu, organizacji środków komunikacji, wolnych zawodach i służbie publicznej,

c) zamieszkuje przy pomocy swoistego systemu zabudowania w sposób zwarty (mniej albo więcej) terytorjum gminy, tworząc duże skupienie ludności na nieznacznej stosunkowo przestrzeni,

3) która jest centrum życia społeczno-gospodarczego i kulturalno-oświatowego, okalającego ją mniejszego lub większego obszaru gmin wiejskich, a o ile chodzi o miasta większe i gmin miejskich,

4) której zadania z racji rozmaitej treści gospodarczego życia, skomplikowanej przeważnie społecznej struktury jej mieszkańców, skupionych na niewielkim obszarze, różnego poziomu kultury i oświaty tych mieszkańców, poważnej roli gminy w życiu zbiorowym — są bardzo wielorakie i znacznie bardziej rozległe od zadań gminy wiejskiej.

Będąc organizacjami o specjalnie intensywnym tętnie życia, mocno oderwanego od natury, są miasta jednocześnie wszędzie, zwłaszcza miasta duże, gminami, w których jaskrawo występują wszystkie dysproporcje i przeciwieństwa naszego życia współczesnego.

W miastach koncentruje się największa nędza i największe bogactwa. W miastach są instytucje i organizacje, będące wyrazem najszczytniejszych i najwznioślejszych polotów ducha ludzkiego — a jednocześnie w mrokach nędzy wielkomiejskiej czai się największe zdziczenie kulturalne i zbrodnie. To wszystko wkłada na samorząd miast specjalne zadania, warunkuje specjalne potrzeby gospodarki miejskiej.

Specjalnie silnie występują światła i cienie podłoża gospodarki miast w miastach największych. Fakt koncentrowania się w miastach wolnych najmitów proletariatu, pracującego umysłowo i fizycznie, wkłada na gospodarkę miejską specjalne obowiązki. Wskutek niedokładności, wewnętrznych sprzeczności współczesnego ustroju społeczno-gospodarczego, część tej armji wolnych najmitów jest zawsze bez pracy. W okresach kryzysów odsetek ludzi bez pracy kolosalnie wzrasta. Ta armja ludzi bez pracy, bez środków do życia, bezlitośnie skazanych przez złą orga-

nizację życia zbiorowego na nędzę, to istotne źródło wszystkich prac miasta w dziedzinie opieki społecznej.

Dziesiątki i setki tysięcy mieszkańców miast stłoczonych na małych przestrzeniach, gniezdzących się po ciasnych niehigienicznych mieszkaniach, pozbawionych powietrza, światła, smrodliwych, bez dobrej wody, bez właściwego zorganizowanego usuwania nieczystości, to istotna przyczyna, z której wyrastać musi działalność miasta w dziedzinie zdrowia publicznego. Proletarjackie dzielnice wielkich miast — to prawdziwe królestwo gruźlicy, to wspaniały teren do szerzenia się wszelkich chorób zakaźnych, to potężne pole pracy dla wszelkiego poradnictwa, i wogóle akcji profilaktycznej. Fatalna zabudowa i złe warunki mieszkaniowe uzasadniają działalność w kierunku rozluźnienia zgęszczonych skupień i dostarczenia ludności zdrowych i tanich mieszkań.

Ta akcja wymaga ułożenia nowych planów zabudowy, wytknięcia nowych linii regulacyjnych dla arterij komunikacji, wyznaczenia dzielnic mieszkaniowych, przemysłowych, handlowych, wyznaczenia obszarów niezbędnych na parki, zieleńce, boiska! Racjonalna gospodarka przestrzeni wymaga dokonania niezbędnych pomiarów terenów. Tak wiążą się ze sobą i wynikają jedne z drugiej poszczególne dziedziny pracy samorządu miejskiego.

Oddzielenie dzielnic mieszkaniowych od przemysłowych i handlowych wymaga organizacji środków komunikacji. Już nie wystarczą w większych miastach dobre bruki i chodniki (postulat odnośnie miast małych), dla miast dużych wystarczył ten postulat przed laty kilkudziesięciu, gdy nie znano nowoczesnych środków komunikacji. Dziś potrzebujemy szybko-bieżnych tramwajów i autobusów.

Gospodarka wielkich miast wkracza na drogę organizacji nowoczesnej komunikacji, a jednocześnie z ułatwieniem życia mieszkańcom znajduje w tej przedsiębiorczej działalności dla siebie nowe źródło dochodów pozwalających na rozwój prac w działach deficytowych (opieka społeczna, oświata, zdrowie publiczne). Na tem samem podłożu wyrasta działalność gmin miejskich w dziedzinie zakładania i prowadzenia zakładów elektrycznych, gazowych i t. p.

Skupienie się w miastach dziesiątków i setek tysięcy dzieci, przeważnie wolnych najmitów, wkłada na miasta specjalne obowiązki w dziedzinie organizowania ich nauczania (szkolnictwo powszechne) i przygotowywania do przyszłej pracy w przemyśle i rzemiosłach (szkolnictwo zawodowe normalne i dokształcające). Masowy napływ ludzi dorosłych ze wsi i chęć podniesienia ogólnego poziomu oświaty i kultury mieszkańców zmuszają do rozwinięcia akcji dokształcania młodzieży i dorosłych.

Nie chcemy mnożyć przykładów, sądzimy, że jasno narysowaliśmy obraz współzależności między wewnętrzną treścią tego zjawiska, które nazywany miastem, a gospodarką samorządu miejskiego.

Istota miasta wogóle, a miasta wielkiego w szczególności zmusza do zorganizowania współżycia ze sobą ludzi w coraz to nowych dziedzinach, uzależniając w wysokim stopniu jednych od drugich. Tak jak w wielkiej kamienicy trzeba organizować usuwanie śmieci, odpadków i fekalij, ograniczać poniekąd swobodę ruchów poszczególnych mieszkańców (wspólne pranie, suszenie bielizny), zmuszać ich niejako do korzystania z pewnych urządzeń (centralne ogrzewanie, wodociągi), tak samo wielkie miasto musi organizować życie swych mieszkańców, poczynając od dziedziny zdrowia publicznego, poprzez wiele wiele innych, aż do organizowania korzystania z jezdni i chodzenia po ulicach.

Każdy samorząd miasta ma więc wiele ciężkiej i trudnej pracy do wykonania, jeżeli chce swe obowiązki traktować jako pracę społeczną, pracę, która dźwigać ma na wyższy poziom całe życie lokalne. Kierownictwo gospodarki miejskiej winno znać i badać ciągle społeczno-gospodarcze podłoże tej gospodarki, winno wczuwać się w głębokie nurty życia lokalnego. Tylko wtedy sprostą swemu zadaniu.

TANIA JATKA W ŁODZI

PRZYCZYNEK DO ORGANIZACJI TANICH JATEK W WIĘKSZYCH MIASTACH POLSKICH*)

Organizacja tanich jatek, nakazana samorządom całego Państwa art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22 marca 1928 roku o badaniu mięsa i zwierząt rzeźnych oraz §§ 42–48 rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 roku, napotyka w centralnych województwach na wielkie trudności z powodu wyjątkowo ujemnej zdrowotności pogłowia rzeźnego bydła i trzody chlewnej na terenach własnych oraz na kresach wschodnich, zaopatrujących w życie większe miasta tych województw.

Statystyczne daty ujawnianej wgrzyzcy świń i gruźlicy bydła w rzeźniach tych województw są i nadal przerażająco duże, i o ile rzeźnia w Poznaniu notuje wgrzyzcę świń w ułamkach odsetek w rzeźniach łódzkich notowaliśmy wgrzyzcę świń w granicach od 0,3%, do 3,4%, gruźlicę zaś bydła w granicach od 12,8% do 21,8%.

Dlatego też ujawniająca działalność dozoru weterynaryjnego w rzeźniach centralnych województw skupia na sobie szereg zarzutów rzekomego niszczenia posiadaczy zwierząt rzeźnych, inicjatywa zaś założenia taniej jatki napotyka wręcz wrogie usłosunkowanie się zainteresowanych osób.

Nadzwyczaj słabo rozwinięta sieć rzeźnianych kas asekuracyjnych, istnienie których jest częstokroć krótkotrwałe z powodu zlej gospodarki kasowej, brak ustawowego odszkodowania ze Skarbu Państwa, zresztą zrozumiałego w obecnej sytuacji finansowej, za ujawniane w rzeźniach gruźlicę bydła i wgrzyzcę świń, nikły wynik dotychczasowej walki z temi chorobami na terenach hodowli tych zwierząt, stwarzają razem wyjątkowo ciężkie warunki pracy dla lekarzy rzeźnianych w miastach dużych, w rzeźniach zaś miast małych uniemożliwiają wręcz sumienną pracę jednoosobowych dozorów weterynaryjnych, odgrywających częstokroć rolę wahadeł w zakulisowej grze zainteresowanych osób.

Znaczenie tanich jatek dla szerszego ogółu spożywców dosadnie ujął ś. p. dr. Fischöeder w odpowiedzi Ministerstwa Rolnictwa z dnia 20

*) Odczyt, wygłoszony na konferencji rzeźniano-mięsnej w Warszawie w dn. 18 grudnia 1932 roku.

grudnia 1929 roku na memorjal Cechów rzeźniczych, skierowany przez Magistrat m. Łodzi: „...Nie można pominąć milczeniem, że dopuszczenie do obrotu bez ograniczeń łuszczy świń wągrawatych połączone byłoby z ulegalizowaniem nadużyciem zaufania konsumenta, gdyż w tych warunkach nie jest on zabezpieczony przed nabyciem produktu szkodliwego lub mniej wartościowego pod względem odżywczym lub użytkowym, za który to produkt jedynie wskutek nieświadomości musi płacić cenę, jak za produkt pełnowartościowy...”

Prawo wywłaszczania posiadacza w imię zdrowia publicznego z dowolnego użytkowania mięsa, zajętego w rzeźniach z powodu mniejszej wartości lub warunkowej użytkowości jego, jest czemś tak niezrozumiałem dla osób zainteresowanych, iż praktyczne wykonanie tego prawa sprowadza się częstokroć do półśrodków, dlatego też na terenie województw centralnych powstało dotychczas zaledwie kilka jatek, z tych zaś — według posiadanych prywatnie danych — funkcjonuje zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonawczego jedynie jatka w Łodzi.

Uważam za wskazane zaznaczyć w tem miejscu, iż wysiłki byłego Ministra Zdrowia, p. d-ra Składkowskiego, zmierzające ku zmniejszeniu wagrzyca świń przez powiększenie ilości inwestycyj sanitarnych, tak często ośmieszanych w prasie, dały z powodu małej kultury wsi polskiej oraz braku konsekwentnego współdziałania organów urzędowego badania mięsa w rzeźniach z terenowo właściwymi władzami administracji sanitarnej niewspółmiernie małe wyniki pomimo ogromu włożonej pracy.

Przed zastosowaniem na terenie m. Łodzi polskiej ustawy o badaniu mięsa i zwierząt rzeźnych, mięso wieprzowe, porażone wagrzycą w znacznym stopniu było niszczone, zgodnie z ustawą rosyjską z 1904 roku, w zakładzie utylizacyjnym odnośnej rzeźni, słonina zaś była wytapiana w prymitywnie urządzonych kotłach, ogrzewanych parą, na szmalec, poczem łuszczy zwracano posiadaczowi za potrąceniem kosztów wytopienia.

Mięso wołowe, porażone gruźlicą w znacznym stopniu, było niszczone w zakładzie utylizacyjnym rzeźni, mięso zaś, porażone gruźlicą przed nastaniem ogólnego wyniszczenia (dział III p. 3) jak to określił prawodawca, wydawano posiadaczowi ze specjalnem oznakowaniem, mającem zwrócić uwagę konsumenta na niebezpieczeństwo spożycia tego mięsa w stanie niedostatecznie ugotowanym.

Tak wyglądała ochrona zdrowia publicznego w działalności rzeźni b. zaboru rosyjskiego, dlatego też w dniu 31 maja 1929 roku Wydział Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi postanowił zadośćuczynić wymogom nowej ustawy polskiej, również i przez założenie taniej jatki w Łodzi.

W dniu 22 sierpnia 1929 roku powziął Magistrat uchwałę odłożenia sprawy budowy taniej jatki do następnego okresu budżetowego.

W dniu 3 marca 1930 roku Rada Miejska powzięła uchwałę wybudowania taniej jatki z przyczyn lokalnych tylko przy jednej rzeźni, mianowicie Miejskiej, w dniu zaś 27 listopada 1930 roku Rada Miejska uchwaliła statut taniej jatki, wzorowany na załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 roku, zastrzegając, iż tania jatka przy rzeźni Miejskiej winna obsługiwać oba obwody urzędowego badania mięsa w Łodzi i ewentualnie obwody sąsiednich gmin miejskich i wiejskich.

Równocześnie, zgodnie z § 11 tego statutu, uchwalono stawki za użytkowanie taniej jatki i jej urządzeń w następującej wysokości:

1. za korzystanie z taniej jatki — sprzedaż 1 kg mięsa lub produktów ubocznych wg. wagi, ustalonej po uboju w rzeźniach	20 gr. od kg
2. za przetopienie tłuszczu	30 „ „ „
3. „ „ przeparowanie mięsa w sterylizatorach	20 „ „ „
4. „ „ peklowanie (w chłodni przy jatce)	50 „ „ „
5. „ „ przeniesienie lub przewóz zajętego mięsa	2 „ „ „

Zatwierdzenie tych opłat przez władze nadzorcze trwało dość długo z racji wysuniętych zastrzeżeń co do ich wysokości.

Dlatego też wyjaśniam, iż budynek taniej jatki w Łodzi zaprojektowany został odmiennie, jak to ma miejsce w rzeźniach poznańskich lub pomorskich, przede wszystkim z powodu braku jakichkolwiek urządzeń sterylizacyjnych i chłodniczych w obu rzeźniach łódzkich.

Budynek łódzkiej taniej jatki jest to parterowy domek o dwóch wejściach, jedno od ulicy — dla publiczności, drugie od podwórza — służbowe, zzewnątrz otynkowany, wewnątrz wykończony zgodnie z ostatnimi wymogami higieny, budynek dość spory o powierzchni 173 m kw., ustawiony w granicznym murze Rzeźni Miejskiej od strony bocznej ulicy i składający się z 5 ubikacyj: rozdzielni tusz, sterylizatorni, przedchłodni, chłodni oraz sklepu do sprzedaży mięsa.

Ponadto należało doprowadzić od ogólnej sieci wodociąg długości 5 m, parowy rurociąg, szczelnie izolowany, ze studzienką do odwadniania, długości 76 m.

Inwestycje wewnętrzne, wykonane niezbyt ściśle przez firmę Zieleński, Fietzner i Gamper, poza urządzeniami ściennych konsoli z hakami, hydrantów, kaloryferów i t. d. stanowią: maszyna chłodnicza systemu sprężającego (amoniak) z napędem elektrycznym, trzy sterylizatory typu Rohrbecka i jeden kocioł do topienia tłuszczu, typu autoklawu.

Ogólne koszty budowy tego budynku wraz z wewnętrznym urządzeniem wyniosły 80.000 złotych.

Budynek został wykończony w maju, oficjalne uruchomienie zaś taniej jatkki nastąpiło w dniu 1 września 1931 roku.

*

Przechodząc do omówienia pracy taniej jatkki w Łodzi, zaznaczam, iż eksploatacja jej należy do zakresu działania Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich, nadzór zaś sanitarno-weterynaryjny należy do Urzędu Weterynaryjnego.

Po rozważeniu zdrowotnych, gospodarczych i społecznych zadań taniej jatkki, Magistrat w obawie zbyt wygórowanych osobowych kosztów administracyjnych powziął uchwałę poniechania zamiaru prowadzenia jej we własnym zakresie i w wyniku ograniczonego przetargu publicznego oddał w dzierżawę prywatnemu przedsiębiorcy, oferującemu najwyższą stawkę procentową tenuty dzierżawnej na rzecz Kasy Miejskiej.

Z dzierżawcą została zawarta umowa zabezpieczająca 1) konsumentom produkt zgodny z potrzebami higieny, po dostępnej cenie, 2) posiadaczom wywłaszczonego mięsa odpowiednie pokrycie poniesionych strat, a 3) miastu wpływy kasowe.

Jednak z chwilą uruchomienia przez dzierżawcę taniej jatkki powstał szereg załargów z posiadaczami mięsa co do ustalania ceny sprzedaży jego, w związku z czem po wielokrotnych uciążliwych konferencjach z przedstawicielami Stowarzyszeń kupeców trzody chlewnej, hurtowników bydła „Gościenny Dwór” oraz cechów rzeźniczych, Magistrat zmuszony był do ściślejszego sprecyzowania kilku paragrafów instrukcji dla kierownika rzeźni publicznej Nr. 1, pod dozorem którego pozostaje tania jatkka, i uchwałą Nr. 876 z dnia 24 września 1931 roku zmieniono treść instrukcji w której prawa posiadaczy mięsa zostały ostatecznie w należyłym stopniu zabezpieczone.

Po zastosowaniu zmienionej instrukcji nastąpiło wyraźne odprężenie wrogich nastrojów podniecanych sztucznie rzeźników i wobec rozpoczęcia się w tym czasie koniunkturalnego spadku cen na żywiec, zwłaszcza świń, powolne pogodzenie się rzeźników z faktem zaistnienia jedynej na terenie województwa łódzkiego taniej jatkki, ustawowo zorganizowanej i prowadzonej.

*

Tania jatkka w Łodzi obecnie posiada za sobą 15-miesięczne doświadczenie.

Jakież wyniki?

Przytoczę przedewszystkiem statystyczne dane, dotyczące obrotu surowcem.

W okresie od 1 września 1931 roku do 1 września 1932 roku przeprowadzono przez tanią jatkę:

mięsa mniej wartościowego:	wieprzowiny	4.543,6 kg
	słoniny	1.739,8 ..
	próbek ze stacyj trychi- noskopijnych obu rzeźni łódzkich	3.068,9 ..
	wołowiny	11.496,2 ..
	cielęciny	889,6 ..
	baraniny	34,1 ..
	organów wewnętrznych	96,5 ..
	razem .	21.868,8 kg
mięsa warunkowo zdatnego:	wieprzowiny	44.532,4 kg
	słoniny	25.142,2 ..
	wołowiny	4.334,9 ..
	cielęciny	26 ..
	organów wewnętrznych	63 ..
	razem .	69.554,9 kg

czyli łącznie — 91.423,7 kg.

Powyzsza ilość mięsa powstała w wyniku zajęcia w obu rzeźniach łódzkich i skierowania do taniej jatki:

tusz wieprzowych	587 szt.
powłok słoniny	645 ..
tusz wołowych	153 ..
„ cielęcych	51 ..
„ baranich	2 ..

oraz próbek trychinoskopijnych od 118,604 sztuk świń.

Dla orientacji przytaczam równocześnie, iż w okresie sprawozdawczym poddano ubojowi w obu rzeźniach łódzkich:

bydła	47.119 sztuk
cieląt	102.730 ..
owiec i kóz	6.371 ..
świń	140.989 ..

Zaznaczyć również należy, iż z chwilą uruchomienia taniej jatki w Łodzi administracje obu rzeźni łódzkich złożyły Magistratowi poważne zastrzeżenie, iż uruchomienie taniej jatki spowoduje spadek uboju w rzeźniach tutejszych, albowiem miejscowi rzeźnicy rozpoczęli formalną ucieczkę do obwodów urzędowego badania mięsa sąsiednich gmin miejskich i wiejskich, w których to jednoosobowe dozory weterynaryjne niezbyt rygorystycznie przestrzegają przepisów ustawy.

W związku z powyższem, Magistrat m. Łodzi, w powołaniu się na § 46 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 roku zwrócił się do Urzędu Wojewódzkiego z prośbą o wydanie sąsiednim gminom polecenia przekazywania zajętego w tamtejszych rzeźniach mięsa mniej wartościowego i warunkowo zdatnego do taniej jatki w Łodzi tak długo, jak nie powstaną w tych obwodach własne urządzenia do unieszkodliwiania mięsa warunkowo zdatnego oraz taniej jatki.

Podzielając stanowisko Magistratu m. Łodzi, Urząd Wojewódzki w dniu 10 września 1931 roku wydał zalecenie przewodniczącemu Wydziału Powiatowego Sejmiku Łódzkiego korzystania z taniej jatki w Łodzi i w ciągu czterech miesięcy sąsiednie gminy: Aleksandrów, Konstantynów, Zgierz, Ruda Pabjanicka oraz słynna osada Chojny zastosowały się częściowo do zalecenia Urzędu Wojewódzkiego, dostarczając w okresie wymienionym do taniej jatki — 721,7 kg mięsa mniej wartościowego i 2,323,7 kg mięsa warunkowo zdatnego, razem — 3,045,4 kg. Lecz już z dniem 1 marca 1932 roku z przyczyn nieznanych bliżej, przerwały dostarczanie tego mięsa do taniej jatki.

Jak została rozwiązana sprawa tanich jatek w tych gminach, urzędowych danych nie posiadamy.

*

Po nakreśleniu historii powstania taniej jatki w Łodzi, prawnych i gospodarczych podstaw jej działalności, pozostają mi do omówienia finansowe wyniki tego przedsiębiorstwa, najwięcej interesujące w dobie współczesnej.

Przedewszystkiem kilka słów o cenie mięsa, sprzedawanego w taniej jatce.

Cena kilograma mięsa (tłuszczu) w miejskiej taniej jatce składa się ze zmiennej kwoty, wypłacanej posiadaczom mięsa zależnie od cenników, podawanych przez komisję do ustalania cen na artykuły pierwszej potrzeby (współczynnik ruchomy), oraz stałej kwoty na rzecz taniej jatki za korzystanie z urządzeń sterylizacyjnych i chłodniczych oraz sklepu (współczynnik sztywny).

Ogólny kasowy obrót taniej jatki w Łodzi wynosił w okresie sprawozdawczym 99,650 zł. i z tej kwoty wypłacono posiadaczom zajętego mięsa 56,210 zł.

Podaję sumy zaokrąglone do dziesiątków.

Własny obrót kasy taniej jatki za okres sprawozdawczy, według tymczasowych obliczeń stanowiły:

Wpływy:

21.868,7 kg mięsa mniej wartościowego à 22 gr	zł. 4.810.—
39.988,8 .. wieprzowiny warunk. zdatnej à 57 gr (peklowanej)	.. 22.790.—
4.334,9 .. wołowiny warunk. zdatnej à 42 gr (przeparowanej)	.. 1.820.—
6.285,5 .. słoniny warunkowo zdatnej à 52 gr (przetopionej)	.. 3.260.—
18.856,5 .. słoniny warunkowo zdatnej à 57 gr	.. 10.740.—
	<u>zł. 43.420.—</u>

Wydatki:**I. Rzeczowe** (miesięcznie wg. rachunków).

Zużycie pary wg. licznika — 150 zł., zużycie wody wg. licznika — 12 zł., zużycie elektryczności do oświetlenia wg. licznika — 15 zł., do uruchomienia maszyn chłodniczych wg. licznika ulgowego — 75 zł., telefon 33 zł., utrzymanie czystości — 22 zł., reklama — 25 zł., świadczenia dobroczynne — 10 zł., amortyzacja narzędzi i wag — 22 zł., amortyzacja urządzeń własnych — 70 zł., wydatki kancelaryjne — 100 zł., wydatki handlowe (opakowanie sprzedawanego mięsa) — 100 zł., drobne naprawy — 15 zł.; razem — 649 zł.

rocznie: 649 zł. × 12 mies. . . . . zł. 7.780.—

II. Osobowe (miesięcznie wg. słów dzierżawcy).

Uposażenie ekspedjentki — 140 zł., trzech czeladników rzeźniczych — 320 zł., kierownika — 500 zł., świadczenia socjalne 30 zł.; razem — 990 zł.

rocznie: 990 zł. × 12 mies. . . . . zł. 11.880.—

III. Straty handlowe, powstałe z powodu przymusowej obniżki ceny sprzedaży mięsa w razie braku nabywców lub zepsucia się (dzierżawca ponosi ryzyko za przyjęte mięso i wypłaca rzeźnikom należność przed realizacją przekazanego jemu mięsa)

rocznie . . . . . zł. 2.400.—

IV. Opłata koncesyjna na rzecz Magistratu 20% od sumy brutto obrotu 43.440 zł. . . . . zł. 8.680.—

V. Podatki państwowe: obrotowy i dochodowy . . . . . zł. 3.600.—

razem wydatki . . . . . zł. 34.340.—

Czysty zysk dzierżawcy . . . . . saldo . . . . . zł. 9.080.—

zł. 43.420.—

Tak duży zysk dzierżawcy, niewspółmierny z kapitałem (około 11.000.-zł.) zajęтым w uruchomieniu laniej jatki, spowodował Magistrat na podstawie zdobytego materiału doświadczalnego do rewizji stawek za korzystanie przez rzeźników z laniej jatki i uchwałą z grudnia b. r. postanowiono od dnia 1 stycznia 1933 roku obniżyć je dla nowego dzierżawcy w sposób następujący:

1.	za korzystanie z taniej jatki	15 gr. (dawniej 20 gr.)
2.	.. przetopienie	30 „ („ 30 „)
3.	.. przeprawowanie	15 „ („ 20 „)
4.	.. peklowanie	35 „ („ 50 „)
5.	.. przeniesienie mięsa lub przewóz	2 „ („ 2 „)

*

Na zakończenie kilka słów o frekwencji kupujących w łódzkiej taniej jatce.

Położona ona jest przy Rzeźni Miejskiej, na krańcach krótszej średnicy miasta, w odległości 4 km od północnej dzielnicy Bałut, zamieszkaanej przez 200.000 proletarjat łódzki (większość Żydów), dlatego też wobec małej rozpiętości cen mięsa pełnowartościowego w jatkach normalnych oraz cen mięsa mniejwartościowego w taniej jatce jest ona mało frapującą dla ludności dalej zamieszkałej i obsługuje li tylko dzielnicę zachodnią i południową Łodzi, gdzie również zamieszkuje sporo proletarjatu robotniczego (większość chrześcijan).

Przeciętna dzienna frekwencja taniej jatki wynosi około 250 osób, którym to zgodnie z ustawą wolno sprzedać najwyżej po 3 kg mięsa na jedną osobę, w dni zaś wypłat zarobków robotniczych, a więc we czwartki, piątki i soboty, frekwencja taniej jatki wzrasta znacznie i często wzywana jest asysta policyjna do utrzymywania porządku wśród oczekującego w długiej kolejce przed budynkiem na ulicy tłumu łódzkiej nędzy, natężenie które wzrasta z każdym miesiącem pogłębiającego się kryzysu gospodarczego oraz z każdym wygasającym paleniskiem fabrycznem tej Ziemi Obiecanej.

*

Gdy myślą przebiegam trzy lata żmudnej pracy dokoła powstania taniej jatki w Łodzi, gdy podliczam istniejące jeszcze usterki w działalności jej, stwierdzam, iż tylko w oparciu o sumienny dozór weterynaryjny podola Samorząd przeciwnościom, piętrzącym się na drodze do realizacji idei ochrony zdrowia spożywcy, skryształizowanej przez prawodawcę polskiego w ustawie o badaniu mięsa i zwierząt rzeźnych.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA, ROZPORZĄDZEŃ i WYJAŚNIEŃ WŁADZ

W miesiącu grudniu 1932 roku wyszło 14 numerów (od 106 do 119) Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, zawierających ogółem 99 pozycji, mianowicie 1 ustawę sejmową, 1 pakt nieagresji, 2 konwersje, 3 oświadczenia rządowe, 6 rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, 6 rozporządzeń Rady Ministrów, 73 rozporządzeń Ministrów oraz 7 obwieszczeń Ministrów.

Z rozporządzeń, dotyczących samorządu należy wymienić następujące:

1) **obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 września 1932 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. Pol. Nr. 106 poz. 884).**

Obwieszczenie to jest wielkiem udogodnieniem, bowiem komasuje w jednym numerze Dziennika Ustaw nie tylko przepisy, zawarte w ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 94, poz. 747) oraz w Ustawie z dnia 17 marca 1932 roku o zmianie niektórych przepisów ustaw, dotyczących finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 25, poz. 223), ale również i 21 innych ustaw sejmowych, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej oraz rozporządzeń poszczególnych Ministrów, dotyczących finansów komunalnych;

2) **rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa (Dz. U. Rz. P. Nr. 109, poz. 895).**

Rozporządzenie to zmienia: 1) art. 104 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. Rz. P. Nr. 11, poz. 86) 2) art. art. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 1920 roku w przedmiocie zaliczania osad wiejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. Rz. P. Nr. 19, poz. 92) oraz 3) art. art. 1 i 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1923 roku w przedmiocie dokonywania zmian granic miejskich na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 719).

Zmiana polega na tem, że o zmianie granic wiejskich i miejskich ma decydować obecnie Minister Spraw Wewnętrznych po wystuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych, a nie jak dotychczas Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych. Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych decyduje jedynie o zmianie granic miast stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej;

3) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1932 roku, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937).

Rozporządzenie to jest ściśle związane z obwieszczeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 września 1932 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 106, poz. 884). Kasuje ono 14 rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, mających na celu wykonanie ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i to jest jego stroną dodatnią. Stroną ujemną jego natomiast jest znaczne obniżenie wpływów gmin miejskich z tytułu a) podatku od towarów przywożonych drogami żelaznymi, poczynając od dnia 1 stycznia 1933 roku, i b) podatku od przedstawień kinematograficznych, poczynając od dnia 1 kwietnia 1933 roku.

Rozporządzenie to, obniżające i tak już niedostateczne wpływy gmin miejskich, odbije się niewątpliwie ujemnie na całokształcie gospodarki związków komunalnych. Dodać należy, iż wydane ono zostało bez uprzedniego porozumienia się ze Związkiem Miast Polskich.

KRONIKA

I. OGÓLNA.

W SPRAWIE UTRZYMANIA SZPITALA MARJI-MAGDALENY.

Od 1915 roku m. Łódź prowadzi w specjalnie wynajętym budynku przy ul. Tramwajowej Nr. 15 szpital pod wezwaniem Marji-Magdaleny dla kobiet, dotkniętych chorobami wenerycznymi, trudniących się nierządem. Utrzymanie tego szpitala pochłania ogromne koszty, które — mimo daleko idących oszczędności w gospodarce szpitalnej — nieznacznie tylko maleją, ponieważ rewindykacja kosztów leczenia za pacjentki tego szpitala jest niemożliwa.

Przez okres 17 lat (od 1915 do 1932 roku) samorząd m. Łodzi otrzymał ze Skarbu Państwa

w roku 1923 krótkoterminową pożyczkę w wysokości 50 milionów marek, na częściowe pokrycie kosztów utrzymania szpitali miejskich, którą to pożyczkę trzeba było spłacić. Wspomnieć tu należy, że pożyczka ta stanowiła **jedyną** pomoc ze strony władz ministerjalnych.

Dla zobrazowania, jak wielkie ciężary finansowe musi ponosić miasto na prowadzenie szpitala Marji-Magdaleny oraz na walkę z nierządem, posłużyc mogą następujące cyfry:

Rok budż.	Łączna suma wydatków	Zwrot kosztów leczenia	Inne wpływy	Oplaty koszt. lecz. ze strony Magistratu	Subwencja od Skarbu Państwa
1929/30	165.508.15	19.501.62	792.98	145.213.35	—
1930/31	146.989.45	16.516.77	2.294.69	128.177.99	—
1931/32	142.185.49	5.112.80	9.471.69	127.601.—	—
	454.683.09	41.131.19	12.559.36	400.992.34	—

Jak wynika z powyższego zestawienia, zwrot kosztów leczenia na ogólną sumę wydatków zł. 454.683.09 w ciągu 3-lecia wyniósł zaledwie zł. 41.131.19, miasto więc dopłacić musiało kwotę zł. 400.992.34, nie otrzymując w tym okresie ze Skarbu Państwa żadnej subwencji.

W omawianem temże trzyleciu, prócz tego szpitala miasto pokrywało ze swych funduszy część wydatków, związanych z prowadzeniem Urzędu Sanitarno-Obyczajowego, na prowadzenie Sekcji Walki z chorobami Wenerycznymi i na Propagandę Przeciwweneryczną. Wydatki te wyniosły sumę zł. 39.810.17. Jednocześnie na walkę z nierządem, t. j. na umieszczanie dziewcząt w domach poprawy i subsydja dla towarzystw ochrony kobiet wyniosły w latach budżetowych 1929/1930, 1930/1931 i 1931/1932 — zł. 50.041.45.

Miasto prowadzi także w Miejskich Przychodniach i Poradni Przedślubnej gabinety dla chorych wenerycznie, w których trzech lekarzy specjalistów-wenerologów udziela bezpłatnie porad ubogim mieszkańcom m. Łodzi, nadto otrzymują chorzy również bezpłatnie lekarstwa z Miejskiej Apteki. Poza to miasto prowadzi specjalny szpital dla chorych wenerycznie mężczyzn i kobiet na 60 łóżek pod wezwaniem Św. Aleksandra.

Wobec coraz cięższej sytuacji finansowej i daleko poczynionych oszczędności w budżecie — Magistrat m. Łodzi stwierdził, iż utrzymać szpitala Marji-Magdaleny nie jest w stanie. Choć szpital ten jest obliczony na 80 łóżek — w chwili obecnej znajduje w nim pomieszczenie 130 chorych.

To też samorząd m. Łodzi, zdając sobie sprawę z katastrofalnego stanu, i mając na uwadze doniosłość oraz pożytek tej instytucji, jaką jest szpital Marji-Magdaleny, a chcąc nadal utrzymać tę zagrożoną likwidacją placówkę — odniósł się w dniu 13 grudnia 1932 roku za pośrednictwem Łódzkiego Urzędu Wojewódz-

kiego do Ministerstwa Opieki Społecznej — Departamentu Zdrowia — z memorjałem, w którym prosi o przyznanie szpitalowi Marji-Magdaleny, poczynając od kwietnia 1933 roku rocznej subwencji w wysokości 60,000 złotych, tytułem częściowego zwrotu kosztów leczenia prostytutek.

REORGANIZACJA STAROSTWA GRODZKIEGO ŁÓDZKIEGO.

W myśl rozporządzenia Pana Wojewody Łódzkiego z dnia 15. XII. 1932 r. ogłoszonego w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 24. poz. 371 z dnia 15. XII. 32 r. podaję do wiadomości, że poczynawszy od dnia 1 stycznia 1933 r.

A. **Ekspozycja I** Starostwa Grodzkiego Łódzkiego, której teren działalności obejmuje I, II, III i IV Komisaryaty Pol. Państwowej, oraz

B. **Ekspozycja II** Starostwa Grodzkiego Łódzkiego, która obejmuje obszar V, VI, VII, X i XII Komisariatów Pol. Państwowej załatwiać będą tylko sprawy:

1. Informowanie i pouczanie, zgłaszających się stron o trybie załatwiania spraw, podlegających kompetencji zarówno kierownika Ekspozycji, jak wyższych względnie innych władz administracyjnych.

2. Przyjmowanie wszelkich podań i przekazywanie wedle właściwości.

3. Wydawanie poświadczeń obywatelstwa polskiego i zaświadczenie obywatelstwa polskiego na dowodach osobistych.

4. Wydawanie poświadczeń niekaralności i moralności (nieskazitelności) tudzież innych stwierdzających stan faktyczny.

5. Wydawanie pozwoleń na prawo posiadania broni krótkiej i myśliwskiej oraz kart łowieckich.

Sprawy wyżej wymienione interesantów, zamieszkałych na terenie VIII, IX, XI, XII i XIV

Komisariatów Policji Państwowej załatwiane będą w Centrali Starostwa Grodzkiego Łódzkiego przy ul. Kilińskiego Nr. 152 (pokój Nr. 3).

Również z dniem 1 stycznia 1933 roku.

a) Referaty karne Starostwa Grodzkiego, które dotychczas mieściły się przy Centrali i przy I i II Ekspozycjach Starostwa — zostają scentralizowane w jeden referat karno-administracyjny, który mieścić się będzie w lokalu Ekspozycji II przy ul. Moniuszki Nr. 8.

b) Referat Apropowizacyjny, który dotychczas mieścił się w Centrali Starostwa Grodzkiego Łódzkiego przeniesiony zostaje do Ekspozycji II przy ul. Moniuszki Nr. 8.

c) Referat dla Spraw Inwalidów Wojennych, który dotychczas mieścił się w lokalu II Ekspozycji przy ul. Moniuszki Nr. 8 — przeniesiony zostaje do lokalu Ekspozycji I Starostwa Grodzkiego przy ul. Bazarnej Nr. 4.

d) Wreszcie wszystkie sprawy związane z uzyskaniem obywatelstwa polskiego, sprawy konsularne i postępowania przymusowego, załatwiane dotychczas w Centrali i Ekspozycjach Starostwa — z dniem 1 stycznia 1933 roku załatwiane będą w Referacie Administracyjnym, który mieścić się będzie w Centrali Starostwa Grodzkiego Łódzkiego, ul. Kilińskiego Nr. 152 (pokój Nr. 20, 21 i 22).

II. Z ŻYCIA SAMORZĄDU ŁÓDZKIEGO.

Z Magistratu. W roku 1932 Magistrat powziął na 64 posiedzeniach VI sesji 1204 uchwały. Posiedzenia Magistratu odbywały się normalnie raz na tydzień — w czwartki. Każde posiedzenie trwało przeciętnie 4 godziny. Przeciętnie na jedno posiedzenie przypada 19 uchwał. W posiedzeniach Magistratu brali u-

dział: prezydent, 2 wiceprezydentów i 8 ławników z głosem decydującym oraz dyrektor Zarządu Miejskiego i radca prawny Magistratu z głosem doradczym.

W miesiącu grudniu 1932 roku Magistrat powziął na 8 posiedzeniach 85 uchwał. Po-

siedzeń normalnych było 4 oraz 4 posiedzenia poświęcone były wyłącznie sprawom budżetowym. Na posiedzenia te zgłoszono 80 wniosków w trybie zwykłym i 15 wniosków w trybie nagłym.

10 spraw spadło z porządku dziennego obrad.

Rozpatrzono 18 wniosków zgłoszonych przez Wydział Prezydjalny, 7 — Wydział Podatkowy, 8 — Wydział Finansowy, 5 — Wydział Oświaty i Kultury, 3 — Wydział Opieki Społecznej, 9 — Wydział Budownictwa, 17 — Wydział Gospodarczy, 2 — Wydział Zdrowotności Publicznej, 9 — Biuro Wojskowe i 7 — przez inne Wydziały.

8 uchwał dotyczy spraw personalnych, 7 — spraw budowlanych, 6 — spraw organizacyjnych, 5 — spraw podatkowych, 13 — spraw budżetowych, 6 — spraw finansowych, 26 — spraw gospodarczych i 14 spraw różnych.

Z ważniejszych uchwał powziętych przez Magistrat należy wymienić:

1. zatwierdzenie zwyczajnych zamierzeń skarbowych Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1933/34 po stronie wydatków,

2. zatwierdzenie regulaminu Miejskiego Domu Pracy, normującego organizację i działalność tej instytucji,

3. zatwierdzenie regulaminu Magistratu m. Łodzi określającego podział czynności pomiędzy poszczególnych członków Magistratu,

4. zatwierdzenie statutu o poborze na rzecz m. Łodzi opłat za korzystanie z ulic miejskich,

5. zatwierdzenie instrukcji, dotyczącej wydawania organu urzędowego Magistratu — Dziennika Zarządu m. Łodzi,

6. zlikwidowanie z dniem 1 kwietnia 1933 roku Miejskiej Pracowni Psychologicznej, zaś z dniem 1 sierpnia 1933 roku miejskich wieczornych szkół powszechnych,

7. zmniejszenie z dniem 1 kwietnia 1933 roku ilości miejskich dozorów sanitarnych z 8 do 5 i miejskich okręgów weterynaryjnych z 3 do 2,

8. przekształcenie z dniem 1 kwietnia 1933 roku Introligatorni miejskiej prowadzonej na zasadach handlowych jako przedsiębiorstwo miejskie na agendę administracyjną,

9. powołanie do życia nowej instytucji miejskiej — Zbiorni dla starców przy ul. 28

Pułku Strzelców Kaniowskich Nr. 32 obliczonej na 100 pensjonarzy-starców (mężczyzu i kobiet),

10. wydzierzawienie na rok 1933 taniej jatk mięsnej,

11. przedstawienie Prezesowi Sądu Okręgowego listy kandydatów na ławników Urzędu Rozjemczego do spraw najmu,

12. obniżenie kosztów administracji ogólnej Zarządu m. Łodzi w IV kwartale roku administracyjnego 1932/33 o 25%.

Z Komisji usprawnienia administracji komunalnej. Powołana do życia w dniu 15 lutego 1932 roku przez p. Prezydenta B. Ziemięckiego Komisja do usprawnienia administracji miejskiej odbyła w roku 1932 15 posiedzeń. Komisja składa się z 6 członków: prof. dr. T. Hilarowicza, kierownika kursów samorządowych dla pracowników miejskich, M. Kalinowskiego, dyrektora Zarządu Miejskiego, dr. A. Grabowskiego, naczelnika Urzędu Kontroli Miejskiej, J. Zalewskiego, naczelnika Biura Ewidencji Ludności, H. Illnicza, naczelnika Urzędu Zasiłkowego dla Bezrobotnych i J. Stolińskiego, kierownika Miejskiej Inspekcji Mieszkaniaowej.

Komisja opracowała dotychczas: 1) instrukcję o zakresie czynności i odpowiedzialności urzędników Magistratu m. Łodzi, 2) instrukcję o archiwowaniu akt zakończonych Magistratu m. Łodzi oraz 3) instrukcję kancelaryjną Magistratu m. Łodzi. Dwie pierwsze instrukcje zostały już zatwierdzone przez magistrat, przy czem jedna weszła już w życie, druga zaś wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1933 roku. Trzecia instrukcja uchwalona przez Komisję w pierwszym czytaniu jest obecnie korygowana. Ostateczny tekst zostanie niebawem uchwalony przez Komisję i przedłożony Magistratowi do zatwierdzenia.

Dane dotyczące pracowników miejskich. W dniu 1 stycznia 1933 roku Magistrat m. Łodzi zatrudniał ogółem 2687 pracowników. W liczbie tej było: 1315 urzędników i 1372 niższych funkcjonariuszów miejskich, 1710 etatowych i 977 pozaetatowych pracowników miejskich. Liczba ta obejmuje wszystkich pracowników, zatrudnionych w urzędach, zakładach i przedsiębiorstwach miejskich za wyjątkiem 2 przedsiębiorstw użyteczności publicznej

— Gazowni Miejskiej oraz Wydziału Kanalizacji i Wodociągów.

Pracowników ustalonych w służbie miejskiej było 617 (359 urzędników i 258 niższych funkcjonarjuszów).

Kursy dla pracowników samorządowych. Na zorganizowane przez Magistrat kursy dla pracowników samorządowych zapisało się 180 pracowników Magistratu m. Łodzi oraz 51 pracowników okolicznych związków komunalnych (magistratów miast, sejmików powiatowych i urzędów gminnych) czyli ogółem 231 słuchaczy. Do dnia 1 stycznia 1933 roku liczba słuchaczy zmalała do 144.

W czasie od dnia 7 października do dnia 31 grudnia 1932 roku było godzin wykładowych 55. Kierownictwo kursów spoczywa w rękach p. dr. T. Hilarowicza, profesora Wolnej Wszechnicy Polskiej. Na kursach wykładane są po 1 godzinie tygodniowo następujące przedmioty:

- 1) prawo administracyjne — prof. dr. T. Hilarowicz,
- 2) ustrój władz państwowych — prof. dr. T. Hilarowicz,
- 3) teoria i praktyka samorządu — dyr. J. Strzelecki,
- 4) skarbowość komunalna — prof. A. Praeger,
- 5) przedsiębiorstwa komunalne — prof. dr. L. Biegeleisen.

Nauka bezpłatna. Koszty związane z prowadzeniem Kursów pokrywa całkowicie Magistrat.

Powierzchnia zasiewów oraz przeciętne zbiory w gospodarstwach rolnych na terenie miasta. W myśl obowiązujących przepisów o statystyce produkcji rolnej zarządy gmin wiejskich i miejskich obowiązane są przez specjalnie powołane w tym celu komisje ustalać corocznie w określonych terminach powierzchnię upraw oraz przeciętną wysokość zbiorów na terenie poszczególnych gmin.

Powołana na powyższej podstawie przez Magistrat komisja, pod przewodnictwem p. ławnika A. Joela, w swoim czasie ustaliła, że na terytorjum miasta znajduje się przeszło 1500 hektarów ziemi ornej, z czego około 1300 hektarów pod uprawami, reszta zaś stanowi

ugory. Z poszczególnych upraw największa stosunkowo część, bo około 500 ha zajęta była pod uprawę ziemniaków, zaś zgorą 400 ha obsiane było żytem, pozostałe tereny przeznaczone były pod uprawę innych ziemiopłodów

Wysokość przeciętna plonów w kwintalach z 1 hektara w gospodarstwach rolnych, położonych na terenie miasta, przedstawia się według szacunku, dokonanego przez wspomnianą komisję, jak następuje: siano — 26 q., koniczyna — 32 q., pszenica — 12 q., żyto w większych gospodarstwach — 14 q., w mniejszych — 10 q., jęczmień w większych gospodarstwach — 12 q., w mniejszych — 10 q., owies w większych gospodarstwach — 16 q., w mniejszych — 12 q. Przeciętna wydajność ziemniaków wynosiła 100 q. z hektara.

Kontrola nad mięsem przywożonym na teren m. Łodzi. Magistrat m. Łodzi otrzymał postanowienie Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 5 grudnia 1932 roku w sprawie wykonywania orzeczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lutego 1932 roku Nr. dz. 113/2/2 w przedmiocie ponownego badania mięsa przywożonego na teren m. Łodzi

Zgodnie z powyższym Magistrat wydał zarządzenia, ażeby mięso przywożone do Łodzi a więc i mięso z rzeźni w Chojnach kierowane było na stację badania przywożonego mięsa przy Rzeźni Miejskiej na ul. Inżynierskiej. Zarządzenie to obowiązuje od dnia 19 grudnia 1932 roku.

Miejskie place gier i zabaw w sezonie letnim. W sezonie letnim ubiegłego roku sprawozdawczego — staraniem Wydziału Zdrowotności Publicznej uruchomionych było w różnych punktach miasta 35 placów gier i zabaw dla ubogiej dźwiatwy. (W roku poprzednim uruchomiono 27 placów).

Place te otwarte były w godzinach od 3-ej do 6-ej i w czasie tym dźwiatwa pożytecznie spędzała wolny czas na grach i zabawach, prowadzonych pod nadzorem wykwalifikowanego personelu wychowawczego, który otrzymał przeszkolenie na specjalnym kursie, zorganizowanym przez Referat Wychowania Fizycznego Magistratu m. Łodzi. Wszystkie place wyposażone były w odpowiedni sprzęt sportowy, zaś część otrzymała urządzenia sportowe.

Wspomnieć należy, że w zeszłorocznym sezonie letnim korzystało z wyżej wymienionych placów 586.288 działwy, w tem: 287.793 chłopców i 298.495 dziewcząt. Przeciętna liczba dzieci wynosiła dziennie 7.237.

Liczba zatrudnionych na placach wychowawców wynosiła 57 osób, w tem 37 płatnych.

W sprawie naklejek na pieczywo. Komisje, dokonywujące oględzin piekarń, stwierdzają, iż właściciele piekarń łódzkich nie zastosowali się dotąd do wymagań rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 roku o dozorcze nad wyrobem i obiegami mąki i wyrobów mącznych (Dz. U. Nr. 78, poz. 582), dotyczących oznaczania pieczywa.

Znaczone jest jedynie pieczywo żytnie białe, rzadko zaś pieczywo żytnie ciemne, a nigdy pieczywo razowe, gryzkowe i pszenne. Na nalepkach uwidoczniła jest jedynie nazwa firmy, niemając natomiast nazwy rodzaju pieczywa.

Wydział Zdrowotności Publicznej przypomina zatem, iż wszelkie pieczywo wagi ½ klg. i więcej powinno być oznaczone nalepkami nie tylko ze wskazaniem firmy i adresu wytwórcy, ale również ze wskazaniem nazwy odpowiadającej rodzajowi mąki, z której zostało wytworzone. O ile pieczywo jest wypiekane z mieszanki mąki różnego rodzaju, powinno to być również uwidocznione na tych kartkach. Kartki

należy umieszczać na bochenkach przed wstawieniem ciasta do pieca. Nalepianie kartek po wypieku jest wzbronione.

Należy również zaznaczyć, iż wypuszczone do sprzedaży pieczywo powinno być dobrze wyrośnięte, dobrze wypieczone, pulchne, a przekroju porowate, bez zakalca i bez pustej przestrzeni pomiędzy skórką i ośrodkiem. Pieczywo nie może zawierać ciał obcych, niewyrobianych części ciasta, nieroztartej soli i kruspek mąki.

Rozpowszechniło się w Łodzi używanie do wypieku soli zanieczyszczonej, ciemnej; były wypadki iż używano t. zw. soli bydłowej. Zaznacza się więc, że używanie takiej soli jest niedopuszczalne, sól powinna być czysta, właściwego gatunku, nadająca się do spożycia dla ludzi.

Niedopuszczalna jest również do rozczyniania ciasta, do zwilżenia pieczywa i t. p. woda, uznana przez Wydział Zdrowotności Publicznej jako niezdadna do picia (do użytku wewnętrznego).

Używana woda powinna być bezwzględnie czysta i odpowiadać wymaganym warunkom.

Winni nieprzestrzegania wymagań rozporządzenia podlegają karom, przewidzianym w rozdziale 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o dozorcze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku.

III. RÓŻNE.

Oszczędności w przedsiębiorstwach miejskich Warszawy. Ostatnio dokonano obliczeń wyników finansowych, jakie dadzą zarządzenia oszczędnościowe magistratu, przeprowadzone w ostatnich miesiącach we wszystkich przedsiębiorstwach miejskich. Tramwaje mają dać w roku budżetowym 1933/34 z tego tytułu 4.400.000 zł oszczędności, a jeszcze w tegorocznym budżecie nastąpi zaoszczędzenie 1.800.000 zł. Gazownia da w r. 1933/34 oszczędność w sumie 1.580.000 złotych, w tym roku 665.000 zł., w wodociągach i kanalizacji nastąpi zaoszczędzenie w roku 1933/34 sumy 680.000 zł., w tegorocznym budżecie 357.000 złotych.

Razem w ciągu bieżącego roku budżetowego magistrat zaoszczędzi w przedsiębiorstwach

1.900.000 zł., a w przyszłym roku około 7.000.000 złotych.

Splata należności na raty. Komitet budowy m. stol. Warszawy zgodził się, aby inkasenci wydziału finansowo-podatkowego magistratu, przy inkasowaniu opłat za czynności, związane z przyznawaniem pożyczek budowlanych, mogli stosować ulgi w formie rozkładania należności na raty.

Ile jest stacyj benzynowych w Warszawie.

Według danych wydziału przemysłowego magistratu, ulicznych stacyj benzynowych na gruncie miejskim Warszawa liczyła na 1 stycznia 60, ulicznych na gruncie prywatnym 30, garażowych 77, co czyni razem 167. Ze

względu na mniejsze obroty, liczba ich w ostatnim roku zmniejszyła się o 5 kosztem stacyj garażowych.

Obsługa lutowej raty amerykańskiej pożyczki m. Warszawy zapewniona. Magistrat m. Warszawy uzyskał prolongatę płatności lutowej raty amortyzacyjnej i odsetek 7 proc. pożyczki amerykańskiej z r. 1928. Rata lutowa wynosi łącznie blisko 400.000 dolarów. Termin odroczenia tej raty wynosi 3 miesiące, t. j. do dnia 1 maja b. r.

Niemniej prolongata ta nie spowoduje zwłoki w spłacie zapadających w dniu 1 lutego kuponów, ani wykupie obligacji przewidzianych w planie amortyzacyjnym, gdyż agent fiskalny tej pożyczki w Nowym Jorku dokona obsługi pożyczki z istniejącego funduszu gwarancyjnego, który w zupełności wystarczy na powyższe cele.

Pożyczki dla miast i związków komunalnych. Dnia 4 stycznia r. b. w lokalu Polskiego Banku Komunalnego odbyło się posiedzenie funduszu pożyczkowo-zapomogowego, na którym rozpatrywano zgłoszenia o pożyczki dla miast i związków komunalnych.

Ogółem udzielono pożyczek na sumę 551 tys. złotych, z czego powiatowym związkom komunalnym przyznano 283 tys. złotych, miastom 218 tys. zł. i międzykomunalnym związkom 50 tys. zł.

Roboty publiczne i budownictwo mieszkaniowe. W Ministerstwie Komunikacji, w którym skoncentrowane są obecnie wszystkie zagadnienia dróg, opracowywane są plany podjęcia robót publicznych wczesną wiosną, skoro tylko warunki atmosferyczne na to pozwolą.

Przedewszystkiem idzie tu o budowę dróg. Na pierwszy plan wysuwa się województwo śląskie, najbardziej z wszystkich ziem polskich dotknięte klęską bezrobocia masowego.

Jednocześnie czyni się przygotowanie do budownictwa drobnego w obrębie wielkich miast

Z ruchu ludności. Według ostatniego spisu, posiadamy w Polsce łącznie z Warszawą jedenaście miast z ludnością powyżej 100.000 mieszkańców. Największem po Warszawie miastem jest Łódź, której ludność stanowi połowę mieszkańców stolicy. Z innych miast Lwów przekracza 300.000 mieszkańców, Kraków i Poznań mają powyżej 200.000, ludność innych miast nie dochodzi do 200.000. Najsilniejszy wzrost wykazują miasta zachodnie (Poznań i Bydgoszcz) oraz Łódź, najślabszy Lublin. Przyrost rzeczywisty wynosił dla Łodzi 33,9 proc., dla Poznania 33,5 proc., Bydgoszczy 34,1 proc., Częstochowy 32,4 proc., Lwowa 29 proc., Sosnowca 26,5 proc., Krakowa 20,4 proc., Warszawy 19,7 proc., Lublina 19 proc. w okresie od 1 stycznia 1922 r. do 1 stycznia 1932 r.

W porównaniu z innymi miastami przyrost Warszawy należy do najniższych. Wytlumaczenie tego faktu znajdujemy, badając rozwój okolic Warszawy. Przyrost rzeczywisty powiatu warszawskiego wynosi 79,6 proc. W porównaniu z innymi powiatami, nawet podmiejskimi, jest to cyfra olbrzymia, dająca się wytłumaczyć tylko faktem, że rozwój budowlany stolicy nie mógł dotrzymać kroku stale rosnącym potrzebom mieszkaniowym. Pomimo coraz większego skupienia się mieszkaniowego, punkt nasylenia przekroczone i ludność musi szukać oparcia w najbliższych okolicach Warszawy.

GŁOSY PRASY

Dookoła projektu nowej ustawy samorządowej. „Gazeta Warszawska” z dnia 6 stycznia 1933 r. zamieściła artykuł pod tyt. „Grabarze Samorządu”, w którym porusza sprawę nowej ustawy samorządowej. Artykuł ten w skrócie przytaczamy:

„Prezes sejmowej komisji administracyjnej i referent ustawy o zmianie ustroju samorządu p. Polakiewicz znowu — po raz już niewiadomo który — wystąpił z publicznym oświadczeniem, że on i jego koledzy „zdecydowani są” przeprowadzić „reformę samorządu” jeszcze w ciągu bieżącej sesji.

Przypuścmy zatem, że ta „decyzja” będzie wykonana i że samorząd nasz zostanie w roku obecnym „zreformowany”.

Pytanie tylko, co z tego przyjdzie państwu, ludności i wreszcie — samemu obozowi rządowemu.

O cechach projektu p. Polakiewicza pisaliśmy już dużo. Krótko i węzłowato: projekt ten likwiduje samorząd terytorjalny na rzecz administracji rządowej, pozostawiając formy bez żadnej wewnętrznej treści.

Samorządy nasze zbankrutowały — bynajmniej nie ze swojej winy. Padły ofiarą polityki, która od szeregu lat uszczuplała ich źródła dochodowe, narzucając im coraz to nowe ciężary i zachęcając je do podejmowania nadmiernych inwestycji. Obecne położenie samorządów jest tego rodzaju, że tylko ogromny wysiłek zainteresowanej ludności przy niezbędnej finansowej pomocy rządu mógłby ocalić ich gospodarkę, która przecież nie jest rzeczą

oderwaną, ale częścią ogólnej gospodarki państwowej. Mówił o tem niedawno współpracownik p. Polakiewicza dr. Duch, ostrzegając rząd przed utrzymywaniem nadal dotychczasowego fałszywego stosunku do samorządu.

Zamiast pobudzenia energii społeczeństwa, związania go silniej z losami samorządu i zamiast planu finansowej pomocy przychodzi — reforma ustroju. P. Polakiewicz uznaje argumenty gospodarcze, przemawiające przeciwko wprowadzaniu w obecnym momencie tej reformy, ale pociesza się, że — o ile chodzi o gminę wiejską — reforma wejdzie w życie dopiero za 18 miesięcy.

Czy p. Polakiewicz ma jakiegokolwiek dane na to, że w r. 1935 będzie lepiej, niż jest obecnie? Nie ma żadnych danych. Ale gdyby nawet miał, to myli się, sądząc, że ujemne następstwa gospodarcze jego ustawy ujawnią się dopiero wtedy, gdy ona będzie zrealizowana. Tak nie jest, a jest o wiele gorzej. Lex Polakiewicz-Duch jest tak absurdalna, tak nie liczy się z życiem i jego trudnościami, iż w życie nie wejdzie w całości nigdy. Natomiast ujemne jej następstwa okażą się zaraz po jej uchwaleniu, a będą one polegać na zupełnym zniechęceniu się ludności do udziału w samorządzie — i to nie tylko tym przyszłym, ale nawet obecnym.

Tego czynnika psychologicznego nie wolno lekceważyć w takiej chwili, jak obecna.

Reforma ustroju samorządu stanie się jego grobem — nie tylko w społeczno-ideowym, ale także w gospodarczo-finansowym znaczeniu”.

PROTOKUŁ

20 (VI SESJI) POSIEDZENIA RADY MIEJSKIEJ.

ŁÓDŹ, DNIA 10 LISTOPADA 1932 ROKU.

KOMPLET RADNYCH 72.
OBECNYCH RADNYCH 48.

KOMPLET CZŁONKÓW MAGISTRATU 10.
OBECNYCH CZŁONKÓW MAGISTRATU 8.

Posiedzenie otworzył o godz. 21 Prezes Rady Miejskiej, E. Andrzejak, w obecności quorum Rady (56 członków), zaprosiwszy do stołu prezydjalnego radnych-sekretarzy: M. Feina i W. Łajsa oraz Dyrektora Biura Rady, P. Rundo, do prowadzenia protokołu:

Przyjęto do wiadomości:

1. Zawiadomienia członków Rady: dra A. Grohmana, K. Hartmana, ks. D. Kaczyńskiego, dr. A. Margolisa, inż. G. Praszkiara, J. Richtera, dr. A. Tomaszewskiego i B. Ziemięckiego, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

2. Krótkie zapytania wzgl. odpowiedzi:

a/1. r. I. M. Bialera: Kto zakupuje obrazy dla Muzeum im. Bartoszewiczów z funduszków miejskich i kto ponosi odpowiedzialność za artystyczną wartość dzieł sztuki.

2) I. P. Smolika: Muzeum im. Bartoszewiczów, które istnieje zaledwie 2 lata, powstało, jak wiadomo, z daru, ofiarowanego m. Łodzi przez ś. p. Kazimierza Bartoszewicza, historyka, badacza, zbieracza i t. d. Dar ten składał się z kolekcji obrazów, z archiwum i biblioteki. To było podstawą do powstania Muzeum i pozwoliło przeprowadzić reorganizację dawniejszego Muzeum w ten sposób, że powstały 3 muzea i jedno z nich jako Muzeum im. Bartoszewiczów przy Placu Wolności.

Przez te dwa lata zbiory powiększyły się więcej niż 2-krotnie ale powiększyły się w 90% z darów i ofiar, niestety, w najmniejszej mierze miejscowych sfer, przede wszystkim artystów polskich i zagranicznych. Z darów polskich i zagranicznych artystów powstała dziś już słynna kolekcja, o której Panowie może słyszeli w radjo, kolekcja międzynarodowej sztuki nowoczesnej, złożona z francuskich, belgijskich, holenderskich i in. dzieł artystów obcych. Oprócz tego dary innych ofiarodawców, czy to w postaci grafiki, czy rzeźby jak np. dar Przyjaciół Towarzystwa Sztuk Pięknych.

W najmniejszej mierze, bo jakieś 10% w ciągu tych 2-ech lat istnienia Muzeum wydatkował na nabytki sam Magistrat. Kwoty przez Magistrat wyznaczone na zakup eksponatów dla 3 muzeów wynosiły 5 tys. zł. rocznie, z czego trzeba było jeszcze pokrywać różne takie wydatki, jak na ramy, sprowadzenie darów i t. d. Wiadomo, że zakupiliśmy za kilka tysięcy dzieł z pierwszej ręki od artystów łódzkich: Trębacza Maurycego 2 obrazy, Hillera-Karola 1 obraz, Konstantego Mackiewicza, Poduszkę i in. — razem około 10 obrazów miejscowych artystów. Następnie sprowadziliśmy kilka odlewów rzeźb antycznych z glijoteki berlińskiej, jak również od światowej firmy Rerla na aukcji zakupiliśmy kolekcję z 12 drobnych staro-

egipskich rzeźb. Również kupiliśmy na aukcjach Towarzystwa Miłośników Książki w Warszawie nieco dawnej grafiki polskiej. Z wybitnych mistrzów polskich kupiliśmy zaledwie 2 obrazy: akwarelę Juljusza Kossaka i autoportret Jacka Malczewskiego. Rzeczy te nabyliśmy z pierwszej ręki, bo ze słynnej galerji hr. Milewskiego.

Ostatnio na mój wniosek kupiliśmy wprost z wystawy obrazy żyjących artystów polskich: artysty-malarza prof. W. Weissa w Krakowie i prof. F. Kowarskiego w Warszawie, więc z pierwszej ręki, i artysty łódzkiego Kownera 1 obraz. Pozatem kupiliśmy ostatnio obrazek Wierusza-Kowalskiego. Co do tego kupna, to wystarczy powiedzieć, że ten, który pierwszy wniósł do prasy łódzkiej wiadomość, opierał się na cenie, zapłaconej za ten obraz, i na tem jakoby podpis na tym obrazie zrobiony był rylcem czy ołówkiem. Jak jest podpis zrobiony, o tem każdy może się sam przekonać w Muzeum.

Co do drugiego obrazka, zakwalifikowanego również jako falsyfikat, pracy jednego z łódzkich malarzy, to otrzymaliśmy go w darze razem z darami Bartoszewicza. Jest to studjum akademickie, przedstawiające starego żyda, który, być może, ma pewne podobieństwo z obrazem, malowanym przez łódzkiego malarza. Obraz ten jest podpisany przez Jastrzębskiego, Kraków, 1923 rok.

Wracając do Wierusza-Kowalskiego, to całą tę burzę w szklance wody zrobił p. Wattenberg z tej racji, że przy kupnie pominęliśmy go.

Jeżeli chodzi o pytanie, na czem opierał się Wydział Oświaty i Kultury, proponując wzgl. akceptując kupno tego obrazu, to wyjaśniam, że zwykle każde kupno było czynione na mój wniosek, w łączności z Prezydentem Magistratu. Pierwszy to obrazek, który kupiłem na własną rękę, a powód był ten, że kupić należało natychmiast, albo nie kupić wcale. Przy kupnie kierowałem się poziomem artystycznym obrazka. Wiek tego obrazka wynosi mniejwięcej 50 lat, kiedy nikt nie miał interesu podrabiać Wierusza-Kowalskiego, bo był to młody malarz. Zapewne, człowiek jest omylny i nawet największym znawcom sztuki, z którymi nie mogę się równać, kierownikom światowych muzeów, jak Louvre, muzeum berlińskie, zdarzało się kupować falsyfikaty za miljony, a nie za 250 złotych. Lecz opieranie sądu o obrazie na podstawie jego ceny teraz, w czasach kryzysu, kiedy obywatelstwo i ziemiaństwo wyprzedaje cały dobytek za grosze, jest conajmniej zbyt śmiało.

Kończę moją odpowiedź oświadczeniem, że z mojej strony zrobię wszystko, aby skonałować autentyczność, by nawet p. Wattenberg nie mógł jej zakwestjonować.

Za podpisane przeze mnie enuncjacje prasowe ja naturalnie ponoszę odpowiedzialność.

b/1. **r. Pfeifra:** Przed wakacjami zgłosiłem zapytanie, kiedy będzie przedstawiony Radzie Miejskiej bilans Komunalnej Kasy Oszczędności. Wówczas otrzymałem odpowiedź od p. prezydenta Ziemięckiego, że będzie to w najbliższym czasie przedstawione, a do tej pory nie widzimy tego.

2. **wprezydenta Rapalskiego:** Na zapytanie p. Pfeifra komunikuję, że bilans K. K. O. Magistrat otrzymał przed 2-ma tygodniami. Obecnie rozpatruje go Wydział Finansowy i niebawem będzie przesłany do Rady Miejskiej.

3. **Uchwały Magistratu** treści następującej:

Nr. 923 z dnia 6 października 1932 roku:

„Po uczczeniu przez powstanie pamięci zmarłego w dniu 1 października 1932 roku St. Skrzywana, naczelnego inżyniera Wydziału Kanalizacji i Wodociągów, postanowiono na wniosek p. Prezydenta B. Ziemięckiego:

1. pokryć koszta, związane z urządzeniem w dniu 5 października 1932 roku pogrzebu jego z funduszów miejskich (z kredytów, przewidzianych w budżecie Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33 na remuneracje dla pracowników poz, b S § 1 dz. I A wydatków;

2) przyznać z dniem 1 listopada 1932 roku wdowie po nim, p. Zofji Skrzywanowej — w związku z uchwałą Magistratu Nr. 845 z dnia 8 września 1932 roku — zaopatrzenie emerytalne w kwocie zł. 550,- miesięcznie;

3) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 952 z dnia 13 października 1932 roku:

„Przychylając się do wniosku Wydziału Opieki Społecznej Nr. 4087/32 IV z dnia 10 października 1932 roku, oraz do wniosku ustnego p. ławnika dr. A. Margolisa, jako przewodniczącego Wydziału Zdrowotności Publicznej, postanowiono:

1) wyasygnować Żydowskiej Gminie Wyznaniowej w Łodzi z kredytów, przewidzianych w budżecie Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33 na „chowanie zwłok biednych zmarłych w Łodzi“ (Dz. IX, § 34, poz. cA — wydatków) kwotę zł. 6.000,-, zaś z kredytów, przewidzianych w budżecie Zakładów i Przedsiębiorstw Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33 na „pogrzeby osób zmarłych w szpitalach miejskich“ (Dz. szp. § 1, 2, 3, 4, 6, poz. eD — wydatków) kwotę zł. 3.000,- tytułem ryczałtowego wynagrodzenia za chowanie zwłok biednych mieszkańców m. Łodzi wyznania mojżeszowego w roku administracyjnym 1932/33;

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 957 z dnia 13 października 1932 roku:

„Na wniosek Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich Nr. 1651/32—XI z dnia 10 października 1932 roku postanowiono, nawiązując do uchwały Magistratu Nr. 470 z dnia 23 maja 1930 roku:

1) przychylić się do prośby p. Józefy Czaplarskiej z dnia 15 września 1932 roku oraz zezwolić jej na wydzierżawienie z dniem 1 października 1932 roku pp. Szlamie Lesmanowi i Zygmuntovi vel Zerkowi Gomulińskiemu ulicznych kiosków do sprzedaży pism, z tem, że ci ostatni przejmą wszystkie prawa i obowiązki, wynikające z umowy, zawartej w dniu 14 listopada 1929 roku na mocy uchwały Rady Miejskiej Nr. IV z dnia 6 czerwca 1929 roku pomiędzy Magistratem a p. Józefą Czaplarską w przedmiocie budowy i eksploatacji ulicznych kiosków do sprzedaży pism na czas do dnia expiracji umowy oraz złożą kaucję na zabezpieczenie wykonania umowy w kwocie zł. 1,200,-;

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 958 z dnia 13 października 1932 roku:

„Na wniosek Wydziału Plantacyj Miejskich Nr. 1181/32—XII z dnia 6. października 1932 roku postanowiono:

1) wydać bezpłatnie z Miejskiego Zakładu Szkótek Komitetowi Dni Chopinowskich w Polsce około 1160 sztuk drzew i krzewów, niezbędnych do urządzenia parku w Żelazowej Woli, miejscu urodzenia Fryderyka Chopina, wartości około 1,200,- zł.;

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 972 z dnia 20 października 1932 roku:

„Na wniosek Wydziału Budownictwa Nr. 803—I/32 V z dnia 7 lipca 1932 roku postanowiono, opierając się na art. art. 5 i 6 Pragmatyki służbowej dla pracowników Zarządu m. Łodzi, zatwierdzonej uchwałą Rady Miejskiej Nr. III z dnia 27 maja 1926 roku:

1) ustalić w służbie miejskiej z dniem 1 listopada 1932 roku p. Jana Zadzrosińskiego, technika Oddziału Architektonicznego Wydziału Budownictwa,

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 995 z dnia 27 października 1932 roku:

„Na wniosek Wydziału Zdrowotności publicznej Nr. 2336/32 VI z dnia 22 października 1932 roku postanowiono:

1) przedłużyć ustanowione uchwałą Magistratu Nr. 884 z dnia 22 września 1932 roku w celach propagandowych w związku z akcją walki z chorobami zakaźnymi tanie kąpiele w miejskich zakładach kąpielowych — do dnia 31 grudnia 1932 roku;

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 998 z dnia 27 października 1932 roku:

„Przychylając się do wniosku Wydziału Opieki Społecznej Nr. 409/32 IV z dnia 19 października 1932 roku postanowiono:

1) przyznać mu dodatkowy kredyt w kwocie zł. 300.- na zakup materiałów kancelaryjnych dla Miejskiego Domu Pracy;

2) podwyższyć w związku z tem w budżecie Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33 poz. bA, par. 8, dz. P. K. wydatków (materiały kancelaryjne Domu Pracy) o zł. 300.-;

3) wezwać Wydział Finansowy do uwzględnienia postanowień niniejszej uchwały przy opracowywaniu dodatkowego budżetu Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33;

4) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 1006 z dnia 27 października 1932 roku:

„Zgodnie z wnioskiem Wydziału Podatkowego Nr. 1017/32 II z dnia 26 października 1932 roku postanowiono:

1) upoważnić go do stosowania, poczynając od dnia 1 listopada 1932 roku przez cały czas trwania kryzysu w przemyśle hotelarskim — względem osób, przebywających w hotelu bez przerwy przynajmniej przez 7 dni — zamiast przewidzianej w § 2 Statutu o podatku na rzecz m. Łodzi za wynajem mieszkań w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, noclegowych i gospodach dla przyjezdnych stawki podatkowej w wysokości 25% — ulgowej stawki podatkowej w wysokości 15%;

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 1024 z dnia 3 listopada 1932 roku:

„Zgodnie z wnioskiem Wydziału Zdrowotności Publicznej Nr. 2611/32 VI z dnia 31 października 1932 roku postanowiono:

1) uruchomić w Miejskiej Izbie Odkazającej na czas od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia 1932 roku — III brygadę dezynfekcyjną;

2) zaangażować w związku z tem na czas od dnia 1 listopada do dn. 31 grudnia 1932 roku 2-ch dezynfektorów z uposażeniem według IX stopnia służbowego oraz uruchomić podwoję, płacąc za 8-godzinny dzień pracy po zł. 12.-;

3) podwyższyć w związku z tem w budżecie Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33:

poz. aA, par. 26, dz. VIII wydatków „pobory pracowników Izby Odkazającej“ o zł. 615.-;

poz. aK, par. 26 dz. VIII wydatków „koszty karetek samochodowych“ o zł. 600.-;

4) wezwać Wydział Finansowy do uwzględnienia postanowień niniejszej uchwały przy opracowywaniu dodatkowego budżetu Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33;

5) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

Nr. 1025 z dnia 3 listopada 1932 roku:

„Przychylając się do wniosku Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich Nr. 1797/32—XI z dnia 24 października 1932 roku postanowiono:

1) przedłużyć termin wybudowania przez p. Zygmunta Bramczewskiego pozostałych 4-ch kolumn reklamowo-świetlnych, zastępujących przystanki Kolei Elektrycznej Łódzkiej do dnia 1 listopada 1933 roku pod tym jednak warunkiem, że wszystkie inne terminy, podane w umo-

wie, zawartej z nim przez Magistrat w dniu 27 października 1930 roku na mocy uchwały Rady Miejskiej Nr. VIII z dnia 27 czerwca 1929 roku i Nr. VIII z dnia 2 kwietnia 1930 roku pozostają niezmienione;

2) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości”.

Nr. 1029 z dnia 3 listopada 1932 roku:

„Na wniosek Wydziału Podatkowego Nr. 1500/32 II z dnia 31 października 1932 roku, oparty na nadesłanym przy piśmie Izby Skarbowej w Łodzi L. II/1—R. 235/32 z dnia 28 października 1932 roku reskrypcie Ministerstwa Skarbu L. D. V. 45325/1/32 z dnia 26 października 1932 roku postanowiono:

1. pobierać, poczynając od dnia 1 listopada 1932 roku, od zaległości w podatkach i opłatach miejskich odsetki i kary za zwłokę w wysokości 15% (zamiast 18%) w stosunku rocznym;

2. przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości”.

Uchwalono:

I. W sprawie obchodu 25-letniej rocznicy zgonu Stanisława Wyspiańskiego: desygnować na uroczystości, jakie odbędą się w dniach od 25 do 28 listopada r. b. w Krakowie, p. Przeclawa Smolika, ławnika-przewodniczącego Wydziału Oświaty i Kultury, w charakterze delegata m. Łodzi.

II. W sprawie ustalenia na rok 1933 wysokości dodatku komunalnego na rzecz m. Łodzi do państwowego podatku przemysłowego od obrotu przedsiębiorstw i zajęć wykonywanych na obszarze m. Łodzi:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 878 z dnia 22 września 1932 roku, postanawia:

1. ustalić na rok 1933 — opierając się na art. 119 p. a Ustawy z dnia 15 lipca 1925 roku o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) oraz na art. 8 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) — wysokość dodatku komunalnego na rzecz m. Łodzi do państwowego podatku przemysłowego od obrotu przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze m. Łodzi, na 25% podatku państwowego;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

(W głosowaniu brało udział 56 członków Rady Miejskiej; uchwałę powzięto jednomyślnie).

III. W sprawie ustalenia na rok 1933 stawek dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 1005 z dnia 27 października 1932 roku, postanawia:

1. ustalić na rok 1933 następujące stawki dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości, pobieranego na rzecz m. Łodzi

na mocy punktu 4 art. 6 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747):

od nieruchomości kategorii I, w których w roku 1933 conajmniej 50% ogólnej sumy czynszów komornianych wzgl. wartości czynszowej przypada na mieszkanie jedno- i dwuizbowe:

a) przy ogólnej sumie komornego, nieprzekraczającej zł. 2,000.- — 32,5% należności państwowego podatku od nieruchomości;

b) przy ogólnej sumie komornego ponad zł. 2,000.-, nieprzekraczającej jednak zł. 4,000.- — 57,5% państwowego podatku od nieruchomości;

c) przy ogólnej sumie komornego, przekraczającej zł. 4,000.- — 82,5% państwowego podatku od nieruchomości oraz

od nieruchomości kategorii II, w których w roku 1933 conajmniej 50% ogólnej sumy czynszów komornianych względnie wartości czynszowej przypada na mieszkania trzy- i więcej-izbowe oraz na lokale handlowe i przemysłowe — 107,5% należności państwowego podatku od nieruchomości;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

(W głosowaniu brało udział 56 członków Rady Miejskiej; z których 4-ch głosowało przeciwko uchwale).

IV. W sprawie uregulowania weksłami należności A. Ritterbanda i I. Szepsa za wykonane w okresie przedwojennym roboty brukarskie w m. Łodzi:

W związku z uchwałą Magistratu Nr. 990 z dnia 27 października 1932 roku w sprawie wyasygnowania A. Ritterbandowi i I. Szepsowi na podstawie wyroków Sądu Najwyższego w Warszawie Nr. I. C. 1745/32 I Nr. I. C. 1746/32 z dnia 14 października 1932 roku kwotę zł. 261,416.69, stanowiącą:

a) należność za wybrukowanie w latach 1913—1916 ulic Karolewskiej, Łąkowej, Wólczańskiej, Widzewskiej i Wschodniej — zł. 173,150.28;

b) odsetki w wysokości 10% w stosunku rocznym do dnia 27 października 1932 roku — zł. 80,963.41;

c) koszty sądowe — zł. 7,303.-;

1. utworzyć w związku z tem w budżecie Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33 nową poz. b § 5 działu VB wydatków „Na pokrycie zasądzonych przez sąd należności A. Ritterbanda i I. Szepsa za wykonane przed wojną bruki” — zł. 261,417.-;

2. wydać A. Ritterbandowi i I. Szepsowi na pokrycie wyżej wymienionej należności weksle własne Magistratu:

a) na sumę zł. 100,000.- z terminami płatności w roku budżetowym 1932/33 i

b) na sumę zł. 161,416.69 z terminami płatności w roku budżetowym 1933/34 —

z doliczeniem dyskonta w wysokości 10% w stosunku rocznym;

3. upoważnić p. Prezydenta Ziemięckiego do ewentualnego uregulowania części należności A. Ritterbanda i I. Szepsa na ich żądanie gotówką z jednoczesnym obniżeniem sumy, na jaką mają opiewać weksle;

4. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

V. W sprawie pomocy dla robotników sezonowych:

Po zreferowaniu sprawy przez r. Golańskiego, sprawozdawcę Komisji Finansowo-Budżetowej, oraz przeprowadzeniu dyskusji, w której zabierali głos członkowie Rady: Milman, Holenderski, Pawlak, Wojewódzki, Rapalski, Kotlica, Popielawski oraz, jako ostatni, referent Komisji r. Golański — Rada Miejska, przychyłając się do wniosku Magistratu Nr. 1009 z dnia 31 października 1932 roku, postanawia:

1. przyznać z funduszków miejskich robotnikom sezonowym, zatrudnionym przez Wydziały: Budownictwa, Plantacji Miejskich oraz Kanalizacji i Wodociągów, którzy zwolnieni zostali z powodu zakończenia się robót sezonowych lub z powodu choroby jednorazowy zasiłek zimowy za rok 1932 w wysokości 3-dniowego zarobku według stawek, obowiązujących w dniu zwolnienia;

Uwaga I. zasiłek przysługuje również tym robotnikom sezonowym, których po zakończeniu robót sezonowych zatrzymano w pracy do czasu ukończenia przez nich 26-tygodniowego okresu pracy, uprawniającego ich do korzystania z zapomóg ustawowych z Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Łodzi;

Uwaga II. prawo do zasiłku nie przysługuje sezonowym pracownikom umysłowym, tym sezonowym pracownikom fizycznym, którzy zatrzymani zostają w pracy na okres zimowy, wzgl. którzy zaangażowani będą przed upływem 3-ch miesięcy, licząc od dnia zwolnienia, jak również tym robotnikom sezonowym, którzy zwolnieni zostali z innych powodów, niewymienionych wyżej;

2. wypłacić zasiłek ten na podstawie list płacy, sporządzonych przez odnośne wydziały Zarządu Miejskiego, w ratach i terminach, które ustali Wydział Finansowy;

3. utworzyć w związku z tem w budżecie Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1932/33 nową poz. a D § 35 Działu IX wydatków „Jednorazowy zasiłek zimowy dla robotników sezonowych“ zł. 110,000.-;

4. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

(W głosowaniu brało udział 56 członków Rady Miejskiej, z których 5-ciu głosowało przeciwko uchwale).

VI. W sprawie przemianowania ul. Anny na ul. Biskupa Bandurskiego:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 904 z dnia 29 września 1932 roku postanawia:

1. przemianować ul. Anny na ul. im. Biskupa Bandurskiego;
2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

VII. W sprawie przemianowania ul. Krzemienieckiej na ul. im. por. Franciszka Żwirki i ulicy projektowanej przy ul. Krzemienieckiej na ul. inż. Stanisława Wigury:

Wezwać Magistrat do nazwania im. por. Fr. Żwirki i im. inż. St. Wigury więcej uczęszczanych ulic miasta Łodzi oraz przedłożenia w tej mierze Radzie konkretnego wniosku.

VIII. W sprawie przemianowania ulic o powtarzającej się wzgl. nieodpowiedniej nazwie:

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu Nr. 632 z dnia 30 czerwca 1932 roku, postanawia:

1. przemianować następujące ulice o powtarzającej się względnie nieodpowiedniej nazwie oraz nadać nazwy nowopowstałym ulicom według dokonanego przez Komisję do przemianowania ulic podziału miasta na dzielnice, mianowicie:

L. p.	Położenie wg. planu z roku 1929	Stara nazwa	Nowa nazwa	Uwagi
1	D 7, C 7	Bez nazwy	Zagajnikowa	przedł. istn.
2	D 6, D 7	„ „	Okopowa	
3	D 6, C 6	„ „	dr. Karola Jonszera	
4	C 6, 7	„ „	dr. J. Brudzińskiego	
5	D 6, C 6	„ „	Karola Miarki	
6	C 5, 6	„ „	Rysownicza	
7	D 6, 7	„ „	Andrzeja Niemojewskiego	
8	D 5, C 5, 6, 7	„ „	Jagiellońska	
9	C 6	„ „	Bartnicza	
10	C 5, 6	„ „	Sukiennicza	
11	C 6	„ „	Szklarska	
12	C 5, 6, 7	„ „	Inflancka	
13	C 6	„ „	Dekerta	
14	C 5	„ „	Malwowa	
15	C 5	„ „	Żarnowcowa	
16	C 5	„ „	Głogowa	
17	C 5	„ „	Wrzosowa	
18	C 5, B 5	„ „	Jałowcowa	
19	B 5	„ „	Bzowa	
20	B 5	„ „	Jaśminowa	

L. p.	Położenie wg. planu z roku 1929	Stara nazwa	Nowa nazwa	Uwagi
21	B 5	Bez nazwy	Botaniczna	
22	B 5, A 5	" "	Wiązowa	
23	A 5, B 5	" "	Jarzębinowa	
24	A 5	" "	Laurowa	
25	B 5, A 5	" "	Leszczynowa	
26	B 5, A 5	" "	Jaworowa	
27	A 5	" "	Cisowa	
28	C 5	" "	Skrzypowa	
29	A 5, B 5	" "	Kasztanowa	
30	B 5, C 5	" "	Przyrodnicza	
31	B 5	" "	Modrzewjowa	
32	A 4 i 5	" "	Akacjowa	
33	B 5, C 5	" "	Jaskrowa	
34	B 5, C 5	" "	Hortensji	
35	B 5, C 5	" "	Makowa	
36	B 5, C 5	" "	Chabrowa	
37	B 5	" "	Aleja Róż	
38	C 5	" "	Owocowa	
39	C 5	" "	Folwarczna	przedł. istn.
40	C 5, D 5	" "	Wspólna	" "
41	D 5, C 5	" "	Dzika	" "
42	C 3	" "	Oliwska	
43	D 3	" "	Toruńska	
44	D 2	" "	Wielkopolska	
45	E 3	" "	Bałtycka	
46	E 3	" "	Bydgoska	
47	G 3, 4	" "	Kupiecka	
48	I 1	" "	Rokitny	
49	I 1, H 1	" "	Gen. Sułkowskiego	
50	H 1	" "	Gen. Chłopickiego	przedł. istn.
51	H 1	" "	Racławicka	
52	K 3, L 3	" "	Nad Karolewką	
53	K 3	" "	Wioślarska	
54	K 3	" "	Narciarska	
55	L 3	" "	Trójskok	
56	L 3	" "	Maratońska	
57	L 4, Ł 4, N 4, 5	" "	Obwodowa	
58	Ł 4	" "	Ogińskiego	
59	Ł 4, 5	" "	Paderewskiego	
60	Ł 4	" "	Gomółki	
61	Ł 4	" "	Bytomska	
62	M 5	" "	Będzińska	
63	N 5	" "	Chrzanowska	
64	N 5	" "	Oświęcimska	
65	N 5	" "	Żywiecka	

L. p.	Położenie wg. planu z roku 1929	Stara nazwa	Nowa nazwa	Uwagi
66	Ł 5, 7, 8	Bez nazwy	Bałuckiego	
67	Ł 7, 8	" "	Rydla	
68	M 7, 8	" "	Literacka	
69	Ł 8, M 8	" "	Deotymy	
70	M 8	" "	Jerzego Żuławskiego	
71	N 8	" "	Przybyszewskiego	
72	N 8, M 8, Ł 8	" "	Ejsmonda	
73	N 8	" "	Oppmana	
74	Ł 7	" "	Grottgera	
75	Ł 7, L 7	" "	Gierynskiego	
76	Ł 7	" "	Chełmońskiego	
77	Ł 7, L 7	" "	Przędzalniana	przedł. istn.
78	Ł 8	" "	Juljusza Kossaka	
79	Ł 7	" "	Fałata	
80	Ł 8	" "	Podhalańska	
81	K 7, L 7, 8	" "	Podolska	
82	Ł 6	" "	Stocka	
83	K 8, L 8	" "	Hrubieszowska	
84	K 8, 9	" "	Wołyńska	
85	K 8	" "	Chełmska	
86	K 8	" "	Częstochowska	przedł. istn.
87	K 8	" "	Wacława	" "
88	J 9	" "	Turza	
89	J 9	" "	Łosiowa	
90	J 9	" "	Żbikowa	
91	H 9	" "	Tomaszewska	
92	G 9	" "	Słonimska	
93	G 8	" "	Augustowska	
94	G 7	" "	Lidska	
95	G 9	t. z. Marty	Pińska	
96	G 9	t. z. Berty	Oszmiańska	
97	Ł 8	Bez nazwy	Wyczółkowskiego	
98	Ł 4, L 4	" "	Wieniawskiego	
99	D 2, 3	" "	Helska	
100	D 2	" "	Grudziądzka	
101	D 3	" "	Kartuska	
102	Ł 7, L 7	Nowo-Podgórna	Siemiradzkiego	
103	D 5	Krótko-Oгородowa	Sadowa	przedł. istn.
104	E 5, D 5	Nowo-Zgierska	Ceglana	" "
105	K 3	Nowo-Kwecista	Kwecista	" "
106	L 4, K 3	Nowo-Kątna	Kątna	" "
107	F 4	Krótko-Drewnowska	Ślusarska	
108	E 4, F 4	Nowo-Lutomierska	Czarnkowska	
109	E 6	N.-Sikawska i Mała Sikawska	Mianowskiego	

L. p.	Położenie wg. planu z roku 1929	Stara nazwa	Nowa nazwa	Uwagi
110	E 6	Nowo-Łagiewnicka	Towiańskiego	
111	E 6, D 6	Nowo-Młynarska	Mostowskiego	
112	E 6	Nowo-Marysińska	Staszica	
113	E 5	Nowo-Zielona	Krawiecka	
114	Ł 8, M 8, N 8	Nowo-Miła	Zapolskiej	
115	M 4 N 4	Nowo-Lipowa	Flatta	
116	K 4, 5	Nowo-Radwańska	Rembielińskiego	
117	M 5, 6	Nowo-Pabjanicka	Sanocka	
118	Ł 5, M 5	Nowo-Ogrodowa	Gieszkowskiego	
119	Ł 5, M 5	Nowo-Krótką	Krośnińska	
120	D 6	Okopowa (są dwie ulice o tej nazwie)	Sołtysówka	
121	K 6, 7	Nowo-Senatorska	Senatorska	przedł. istn.
122	E 4, D 4	Borysza	Piekarska	
123	D 4, C 5	Brajera	Murarska	
124	D 4	Cereckiego	Adwokacka	
125	E 4	Cymera	Drukarska	
126	D 4	Ekerta	Olsztyńska	
127	E 5	Fajfra	Masarska	
128	D 4	Golca	Żeglarska	
129	E 5	Grossmana	Flisacka	
130	E 5	Groszanka	Lekarska	
131	E 5	Kalenbacha	Lotnicza	
132	E 6, D 6	Kielma	Marynarska	
133	E 4, D 4	Rajtera i Przy-Rajtera	Urzędnicza	
134	D 4	Szneja	Sędziowska	
135	E 4	Sztarka	Rybna	przedł. istn.
136	D 4	Teppera	Zduńska	
137	E 4, 5	Nowaka	Ciesielska	
138	D 5, C 5	Kwiatkowskiego	Blacharska	
139	M 5, N 5	Lissnera	Karpacka	
140	M 6	Szefera	Szymonowicza	
141	I 1, H 1	Biedermana	Gen. Sułkowskiego	
142	H 1, G 1	Stoińskiego i Grabskiego	Warneńska	
143	E 3	Klinka	Obornicka	
144	E 4	Grinberga	Malborska	
145	C 2, 3, 4	Häuslera	Pojezierska	
146	E 4, D 4	Fiszera	Kwidzyńska	
147	E 3	Maurera	Św. Antoniego	
148	H 9, I 9, J 9	Kunitzera	Niciarniana	przedł. istn.
149	B 5	Szmida	Bukowa	

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

IX. W sprawie przemianowania ulicy Nowo-Targowej na ulicę im. dr. Seweryna Sterlinga:

1. Przemianować ulicę Nowo-Targową na ulicę im. dr. med. Seweryna Sterlinga;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

Z powodu zdekompletowania sali przewodniczący o godz. 23 min. 30 posiedzenie zamyka.

Przewodniczący:

(—) *E. Andrzejak*

Prowadzący protokół:

(—) *P. Rundo.*

Radni Sekretarze:

(—) *M. Fein.*

(—) *W. Lajs.*

Sprawozdanie kasowe Zarządu m. Łodzi za miesiąc listopad 1932 rok.

Dz.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Pdg. budżetu 1932/33	Realizacja od 1.IV.—31.X.1932	Realizacja w m. listopadzie	RAZEM
A. Dochody zwyczajne.					
I	Majątek komunalny	256.523	80.939.49	13.680.95	94.620.44
II	Przedsiębiorstwa komunalne	3.611.705	1.703.211.90	273.397.45	1.976.609.35
III	Subwencje i dotacje	154.130	60.230.11	7.700.—	67.930.11
IV	Zwroty	1.056.643	453.692.35	71.990.58	525.682.98
V	Oplaty administracyjne	823.755	438.095.96	36.196.89	474.292.85
VI	Oplaty za korzystanie z urzęd. i zakł. dobra publicz.	528.875	276.871.89	33.239.45	310.111.34
VII	Dopłaty	—	—	—	—
VIII	Udział w podatkach państwowych	2.600.000	1.198.095.93	318.785.40	1.516.881.33
IX	Podatek do podatków państwowych	13.250.000	6.169.675.13	1.034.290.41	7.203.965.54
X	Podatki samoistne	3.210.003	2.173.232.44	435.343.28	2.608.575.72
XI	Różne	212.120	111.392.87	23.402.81	134.795.68
		25.703.754	12.665.438.07	2.248.027.22	14.913.465.29
B. Dochody nadzwyczajne.					
I-VII	Zasiłki inwestycyjne i inne	2.826.866	1.853.675.24	218.810.10	2.072.485.34
		28.530.620	14.519.113.31	2.466.837.32	16.985.950.63
Szp.	Szpitałe miejskie	1.954.110	859.544.24	105.050.51	964.594.75
Z. O.	Zakłady Opiekuńcze	1.036.890	416.122.80	53.103.77	469.226.57
P. K.	Przedsiębiorstwa komunalne	10.166.589	598.061.65	62.154.43	660.216.08
		41.688.209	16.392.842.—	2.687.146.03	19.079.988.03
Sumy przechodnie			7.870.427.91	1.104.957.73	8.975.385.64
Zaliczki			794.734.06	63.440.48	858.174.54
			25.058.003.97	3.855.544.24	28.913.548.21

Sprawozdanie kasowe Zarządu m. Łodzi za miesiąc listopad 1932 rok.

Dz.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Pdlg. budżetu 1932/33	Realizacja od 1.IV. — 31.X. 1932	Realizacja w m. listopadzie	RAZEM
A. Wydatki zwyczajne.					
I	Administracja ogólna	4.812.894	2.732.976.01	363.561.80	3.096.537.81
II	Majątek komunalny	609.888	297.879.73	56.288.32	354.168.05
III	Przedsiębiorstwa komunalne	451.891	—	—	—
IV	Splata długów	2.507.100	357.477.05	156.606.81	514.083.86
V	Drogi i place publiczne	1.546.519	869.729.66	164.556.28	1.034.285.94
Va	Regulacje miasta	242.993	123.933.80	21.134.74	145.068.54
VI	Oświata	3.385.048	1.741.300.81	221.851.17	1.963.151.98
VII	Kultura i Sztuka	602.054	362.918.64	41.133.52	404.052.16
VIII	Zdrowie publiczne	4.350.806	2.086.954.41	318.448.31	2.405.402.72
IX	Opieka Społeczna	3.221.344	1.385.949.13	190.749.20	1.576.698.33
X	Popieranie rolnictwa	203.115	110.136.20	12.321.86	122.458.06
XI	Popieranie przemysłu i handlu	606.515	310.136.92	41.799.02	351.935.94
XII	Bezpieczeństwo publiczne	1.363.792	456.320.42	153.034.05	609.354.47
XIII	Różne	573.661	251.396.39	13.398.01	264.794.40
		24.477.620	11.087.109.17	1.754.883.09	12.841.992.26
B. Wydatki nadzwyczajne.					
I-XII	Wydatki inwestycyjne i inne	4.053.000	2.634.753.52	526.509.76	3.161.263.28
		28.530.620	13.721.862.69	2.281.392.85	16.003.255.54
Szp.	Szpitala miejskie	1.954.110	859.544.24	105.050.51	964.594.75
Z. O.	Zakłady Opiekuńcze	1.036.890	416.122.80	53.103.77	469.226.57
P. K.	Przedsiębiorstwa Komunalne	10.166.589	2.824.766.50	188.448.26	3.013.214.76
		41.688.209	17.822.296.23	2.627.995.39	20.450.291.62
Sumy przechodnie			5.725.135.48	1.098.119.99	6.823.255.47
Zaliczki			1.280.899.47	130.033.35	1.410.932.82
			24.828.331.18	3.856.148.73	28.684.479.91

OKÓLNİK NR. 27

DO WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW ZARZĄDU MIEJSKIEGO i ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW MIEJSKICH

Podaje się do wiadomości, że z dniem 1 stycznia 1933 roku wchodzi w życie: 1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 roku, zawierające prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym, oraz 2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 roku, zawierające przepisy, wprowadzające prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 803 i 804).

W związku z tem zarządza się co następuje:

1) urzędnicy, zainicjujący sprawy potrąceń z poborów, powinni dokładnie zapoznać się z wyżej wymienionymi przepisami prawa;

2) z chwilą otrzymania wezwania komornika o wykonanie wyroku sądowego właściwy wydział winien postąpić zgodnie z art. 121 § 1 p. 2 i § 2 punkty 1, 2, i 3, art. art. 125, 128, 141 i 142 rozporządzenia z dnia 27 października 1932 roku (Dz. Ust. Nr. 93, poz. 803), a w zawiadomieniu do komornika wymienić ponadto wysokość poborów czy innych wierzytelności dłużnika, termin wypłaty oraz wskazać, w jakiej wysokości i w jakich terminach dokonywane będą potrącenia; w razie, gdy dłużnik nie pracuje w Magistracie lub wierzytelności nie posiada, wezwanie należy zwrócić komornikowi w oryginale, powiadamiając go o tem;

3) przy ustalaniu wysokości potrąceń kierować się należy postanowieniami, zawartymi w art. art. 65, 67, 68 i 69 wyżej wymienionego rozporządzenia;

4) w wypadku, kiedy na pobory danego pracownika nałożone zostaną areszty przez kilku komorników, należy niezwłocznie zawiadomić wszystkich komorników, że w związku z nałożeniem przez nich aresztów (wymienić wszystkich komorników oraz wyszczególnić numery wezwań o wykonanie, daty i sumy) dokonywane potrącenia od najbliższej wypłaty będą składane do tego komornika, który pierwszy nałożył areszt, celem podziału między wierzycieli;

5) kwoty, potrącane z poborów pracownika, muszą być niezwłocznie wnoszone do komornika, niedopuszczalne jest przechowywanie potrąconych kwot przez osoby, dokonywujące potrąceń; o każdorazowej wpłacie wydziały muszą zawiadamiać wszystkich komorników jednocześnie, podając sumę, nazwiska dłużnika i wierzyciela oraz numery wezwań o wykonanie;

6) przerwanie dokonywania potrąceń z poborów nastąpić może po otrzymaniu odpowiedniego zawiadomienia komornika, wymaganego art. art. 53, 54 i 55 wyżej wymienionego rozporządzenia, lub w razie zwolnienia pracownika z zajmowanego w Magistracie stanowiska; w tym ostatnim wypadku należy niezwłocznie zawiadomić komornika pisemnie o przyczynie zaprzestania potrąceń, a przebieg sprawy włączyć do akt wydziału;

7) dla spraw, dotyczących dokonywania potrąceń z poborów pracowników miejskich na mocy wyroków sądowych, należy zaprowadzić oddzielnie dla każdego pracownika akta (teczki), ażeby w razie potrzeby można było niezwłocznie wyszukać potrzebne dokumenty; akta muszą zawierać na wstępie szczegółowy wykaz wszystkich aresztów danego pracownika oraz wykaz sum każdorazowo potrąconych i wpłaconych komornikowi i zestawienie pozostałych należności.

W podobny sposób postępować należy przy potrącaniu pracownikom miejskim z poborów kwot pieniężnych z tytułu zajęcia administracyjnego, a więc niezwłocznie wpłacać właściwej władzy potrącane kwoty, zawiadamiać o przeszkodach, uniemożliwiających dokonanie potrąceń i t. d.

W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej należy zawiadomić komornika lub władzę administracyjną, czy i w którym sądzie lub przed jaką władzą toczy się albo toczyła się sprawa o zajętej wierzytelności, gdyż wtedy zgodnie z art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) oraz § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 roku o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) administracyjny tytuł wykonawczy łącznie z protokołem dokonanych czynności zostanie przekazany sądowi celem dalszego prowadzenia egzekucji.

Wzywa się PP. Naczelników Wydziałów, Biur i Urzędów do skrupulatnego przestrzegania podanego wyżej zarządzenia oraz do odpowiedniego pouczenia pp. urzędników, którym powierzone zostaną funkcje dokonywania potrąceń. Winni niewłaściwego załatwienia tych spraw, prócz odpowiedzialności służbowej, ponosić będą konsekwencje, wynikające z art. 129 wyżej wymienionego rozporządzenia z dnia 27 października 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 803).

Z dniem 1 stycznia 1933 roku tracą moc obowiązujące dotychczas w tym zakresie zarządzenia Magistratu, a w szczególności okólnik Nr. 14 z dnia 18 lipca 1930 roku oraz pisma Wydziału Prezydjalnego L. dz. 714/31—I. B z dnia 20 sierpnia 1931 roku i L. dz. 251/32—I. B z dnia 12 lipca 1932 roku.

Łódź, dnia 27 grudnia 1932 r.

Prezydent:

(—) *B. Ziemięcki.*

Dyrektor Zarządu Miejskiego:

(—) *M. Kalinowski.*

OBWIESZCZENIE

Magistrat m. Łodzi niniejszem podaje do publicznej wiadomości, że Rada Miejska na posiedzeniu swem w dniu 15 grudnia 1932 r. uchwaliła Statut o poborze na rzecz Kasy m. Łodzi opłaty za korzystanie z ulic miejskich w brzmieniu następującem:

STATUT

O POBORZE NA RZECZ KASY M. ŁODZI OPŁATY ZA KORZYSTANIE Z ULIC MIEJSKICH

Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 106/32, poz. 884) pobiera się na rzecz Kasy m. Łodzi opłatę za korzystanie z ulic miejskich.

§ 1.

Przedmiot opłaty stanowią: konie i inne zwierzęta pociągowe oraz wszelkie środki lokomocji ręczne, nożne, konne i mechaniczne, których miejsca postoju, stałego wykonywania zawodu, względnie garaże, znajdują się na terenie m. Łodzi.

W wypadku niemożności ścisłego ustalenia tego miejsca miarodajnym dla wymiaru opłaty jest fakt zamieszkiwania w Łodzi osoby obowiązanej do jej uiszczenia.

§ 2.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są posiadacze przedmiotów, wymienionych w § 1 niniejszego Statutu.

Za posiadacza należy uważać stałego użytkownika przedmiotów, podlegających opłacie, o ile właściciel takowych przelał na użytkownika prawo użytkowania.

§ 3.

Wolne od opłaty są konie i inne zwierzęta pociągowe oraz środki lokomocji:

- a) należące do władz i urzędów państwowych i komunalnych,
- b) należące do instytucyj uznanych towarzystw dobroczynnych oraz stanowiące właściwy tabor straży pożarnej,

- e) spółdzielni urzędniczych i robotniczych,
 d) przedstawicieli państw obcych, o ile nie są obywatelami państwa polskiego,
 e) zarejestrowanych przedsiębiorstw sprzedaży — odnośnie przedmiotów utrzymywanych na sprzedaż,

f) pociągnięte do opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1931 roku (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81),

g) osób przejezdnych, przebywających w Łodzi nie dłużej, jak 4 tygodnie.

Ponadto kierownictwu Wydziału Podatkowego Magistratu przysługuje prawo zwolnienia od opłaty oraz stosowania zniżek opłaty w indywidualnych wypadkach, na specjalne uwzględnienie zasługujących.

§ 4.

Opłata w stosunku rocznym wynosi:

1)	od konia lub innego zwierzęcia pociągowego	zł. 10.—
2)	od wozu lekkiego, używanego w gospodarstwach rolnych — o zaprzęgu jednokonnym	20.—
	o zaprzęgu dwukonnym	30.—
3)	od dorożki jednokonnej	30.—
	„ parokonnej	50.—
4)	od resorówki jednokonnej	40.—
	„ parokonnej	60.—
5)	od platformy jednokonnej	50.—
	„ parokonnej	75.—
6)	od wozu ciężarowego, furgonu, beczki asenizacyjnej — o zaprzęgu jednokonnym	65.—
	„ parokonnym	80.—
7)	od wozu meblowego	250.—
8)	„ kotłowego	300.—
9)	od karety, landa, powozu, wolantu o zaprzęgu jednokonnym	75.—
	„ „ „ „ „ parokonnym	100.—
10)	od bryczki jednokonnej	50.—
	„ parokonnej	75.—
11)	od karawanu I klasy	150.—
	„ II „	75.—
	„ III „	25.—
12)	od pojazdu dwukołowego	30.—
13)	od wózka ręcznego	3.—
	przy większej ilości wózków — od każdego następnego	10.—
14)	od roweru	3.—

- 15) od pojazdu mechanicznego osobowego, ciężarowego . . . . . 300.—
 traktora lub autobusu . . . . . 400.—
 od wozu przyczepnego do pojazdu mechanicznego . . . . . 100.—

Zarejestrowane przedsiębiorstwa przewozowo-zarobkowe lub wynajmu przedmiotów, wymienionych w punktach 1, 5, 6 i 8 oraz woźnice zawodowi, główny dochód których płynie z wykonywania tego zawodu, od przedmiotów, wymienionych w punktach, 1, 3, 4, 5 i 6 opłacają 50% stawek, przewidzianych w niniejszym paragrafie.

§ 5.

Od środków lokomocji, podlegających rejestracji w Urzędzie Przemysłowym I Instancji, pobiera się na poczet należnej opłaty przy wydaniu numeru i legitymacji:

a) w pierwszym półroczu — 50%

b) w drugim półroczu — 25%

stawek, przewidzianych w § 4.

Reszta należnej opłaty płatna jest w ciągu dni 30 od daty doręczenia nakazu płatniczego.

Opłatę od rowerów i wózków ręcznych pobiera się w całkowitej wysokości przy wydaniu numeru i legitymacji w pierwszym półroczu, a w wysokości 50% — w drugim półroczu. Pokwitowanie na uiszczoną opłatę jest równoznaczne z doręczonym nakazem płatniczym.

Kierownictwo Wydziału Podatkowego Magistratu może w poszczególnych, na uwzględnienie zasługujących wypadkach, zwolnić od obowiązku uiszczenia przedpłaty i wówczas ma zastosowanie przepis § 6.

§ 6.

O wymiarze opłaty płatnicy zostają powiadomieni przez doręczenie nakazu płatniczego.

Wymierzona kwota opłaty, o ile nie ma zastosowania § 5 niniejszego Statutu, płatna jest w dwóch równych ratach:

I-sza — w ciągu 30 dni po doręczeniu nakazu,

II-ga — w ciągu miesiąca sierpnia, jeśli zaś doręczenie nakazu nastąpiło po dniu 1 lipca — w ciągu miesiąca listopada.

W wypadku skutecznego wymiaru po upływie okresu wymiarowego — należność płatna jest jednorazowo w ciągu 30 dni od daty doręczenia nakazu płatniczego.

Okres wymiarowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Magistratowi przysługuje prawo skutecznego dodatkowego wymiaru opłaty, gdy pierwotny wymiar z winy płatnika skuteczniono nie we właściwej wysokości.

§ 7.

Obowiązek płacenia opłaty odnośnie wszystkich przedmiotów, wymienionych w § 4, powstaje z chwilą dopuszczenia do ruchu ulicznego, przyczem, część półroczna, przekraczająca jeden miesiąc liczy się za całe półrocze, ustaje z końcem tego półrocza, w którym wycofanie z ruchu nastąpiło.

Od pojazdów mechanicznych opłatę wymierza się kwartalnie. Każdy rozpoczęty kwartał liczy się za cały.

Uiszczona opłata zwrotowi nie podlega, chyba, że płatnik udowodni, iż wycofanie z ruchu nastąpiło nie wskutek przekroczenia przepisów policyjnych.

§ 8.

Wymiar opłaty skutecznia się na podstawie danych zebranych bądź drogą urzędową, bądź zgłoszonych przez posiadaczy i właścicieli nieruchomości.

§ 9.

Płatnicy opłaty obowiązani są zawiadamiać Wydział Podatkowy Magistratu w terminie dni czternastu o każdym zaszłym fakcie, powodującym powstanie lub zgaśnięcie obowiązku płacenia opłaty oraz zgłaszać znajdujące się w ich posiadaniu przedmioty, podlegające opłacie w terminie i w sposób, przewidziany w odpowiednich indywidualnych lub publicznych wezwaniach Magistratu. Obowiązek zgłoszenia obejmuje również przedmioty wolne od opłaty na podstawie § 3, prócz należnych do władz i urzędów państwowych i komunalnych.

Zgłoszenie wolne jest od wszelkich opłat, nie wyłączając kancelaryjnych.

§ 10.

Celem kontroli Magistratowi przysługuje prawo żądania od właścicieli nieruchomości przedłożenia wykazu osób, posiadających przedmioty, podlegające opłacie.

§ 11.

Odwołania w sprawach wymiaru opłaty podlegają przepisom art. 48 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 106/32, poz. 884).

§ 12.

Nieuiszczona w terminie opłata ściągnięta będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych oraz odsetek i kar za zwłokę według postanowień, zawartych w Ustawie z dnia 31 lipca 1924 roku

(Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

§ 13.

Winni niestosowania się do przepisów niniejszego Statutu ulegną karze pieniężnej do wysokości zł. 345,90, o ile przekroczenie nie jest karalne według art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 106/32, poz. 884).

§ 14.

Przepisy wykonawcze do niniejszego Statutu wyda Magistrat.

§ 15.

Statut niniejszy obowiązuje od dnia 1 stycznia 1933 roku i podlega ogłoszeniu w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim oraz w Dzienniku Zarządu m. Łodzi.

Z dniem wejścia w życie niniejszego Statutu przestaje obowiązywać statut o poborze na rzecz m. Łodzi opłat na utrzymanie dróg i ulic, położonych w obrębie granic m. Łodzi, uchwalony przez Radę Miejską w dniu 14 maja 1929 roku.

Łódź, dnia 31 grudnia 1932 r.

MAGISTRAT m. ŁODZI

Prezydent

(—) *B. Ziemięcki.*

OBWIESZCZENIE

Niniejszym podaje się do wiadomości, iż Magistrat uchwałą Nr. 8 z dnia 7 stycznia 1933 zatwierdził następujące

PRZEPISY WYKONAWCZE

DO STATUTU O PODATKU MIEJSKIM OD PUBLICZNYCH ZABAW,
ROZRYWEK I WIDOWISK NA RZECZ KASY M. ŁODZI

Na podstawie § 23 Statutu o podatku miejskim od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Kasy m. Łodzi (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 15 z dn. 1. VIII. 1930 — Dziennik Zarządu m. Łodzi Nr. 32 z dn. 12. VIII. 1930 r.) wydaje się następujące przepisy wykonawcze.

§ 1.

Sprawy, związane z wymiarem, poborem oraz kontrolą podatku miejskiego od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk należą do zakresu czynności Wydziału Podatkowego Magistratu.

§ 2 (do §§ 1, 2 i 6).

1. Podatek pobiera się bądź w formie procentowej od zasadniczej ceny biletów wejściowych na zabawy, rozrywki i widowiska wzgl. od stawek (§ 8 Statutu), bądź w sposób ryczałtowy.

2. Do zasadniczej ceny, pobieranej na rzecz przedsiębiorcy z wyłączeniem podatku, dolicza się wszelkie obowiązkowe dopłaty, jakie ustali przedsiębiorstwo, jak np. wykupienie programu, przedwstępne nabycie innego biletu lub przedmiotu i t. p.

3. Inkasentami podatku pobieranego w formie procentowej są właściciele przedsiębiorstw widowiskowych lub osoby, zarządzające zabawy, rozrywki i widowiska.

4. Stałe przedsiębiorstwa widowiskowe (teatry i kino-teatry) otrzymują tytułem wynagrodzenia 2% sum podatkowych, zainkasowanych na rzecz Kasy m. Łodzi.

§ 3 (do § 3).

1. O zwolnieniu imprezy od podatku, poza wypadkami wyraźnie w § 3 Statutu wymienionemi, decyduje Magistrat na wniosek Wydziału Podatkowego.

2. W wypadkach na specjalne uwzględnienie zasługujących, gdy należność podatkowa nie przekracza kwoty zł. 100.- o zwolnieniu od podatku decyduje kierownictwo Wydziału Podatkowego, do którego również należy stosowanie indywidualnych zniżek podatkowych w granicach do kwoty zł. 100.-

§ 4 (do §§ 9, 10 i 11).

1. Podatkowi ryczałtowemu podlegają wszelkie rozrywki, od których nie może być pobrany podatek w formie procentowej.

2. Wysokość podatku ryczałtowego ustala Wydział Podatkowy po wysłuchaniu przedsiębiorcy i na podstawie zebranych danych, a w wypadkach poważniejszych — po wysłuchaniu opinii specjalnie powołanych rzeczoznawców.

3. Płatnicy, obowiązani do podatku ryczałtowego, winni niezwłocznie zawiadamiać Wydział Podatkowy o wszelkich zmianach, ponownem rozpoczęciu, zaprzestaniu lub ograniczeniu prowadzonych przez nich imprez.

§ 5 (do § 13).

1. Przedsiębiorstwa kinematograficzne przy każdorazowej zmianie programu, najpóźniej w dniu premjery, przed rozpoczęciem pierwszego seansu, winny w godzinach urzędowych przedłożyć w Wydziale Podatkowym poświadczone przez Starostwo Grodzkie odpisy legitymacyj filmów, mających być wyświetlanemi, na podstawie czego Wydział Podatkowy wyda pismo, stwierdzające, w jakiej wysokości pobrany będzie podatek.

2. W razie nieprzedstawienia odpisu legitymacji, względnie przedstawienia odpisu legitymacji, która już utraciła swą ważność — odnośny film potraktowany zostanie, jakgdyby posiadał ocenę stampilową „malowarłościowy“.

3. Celem właściwego wymiaru podatku Wydział Podatkowy może przez delegowanych urzędników dokonać wymierzenia wyświetlanych filmów.

Wymierzanie filmów przeprowadzane będzie przy pomocy specjalnego aparatu-licznika. Wynik uwidacznia się w protokule, który prócz delegowanych urzędników winien podpisać przedsiębiorca wzgl. odpowiedzialny kierownik przedsiębiorstwa lub inna osoba zatrudniona w przedsiębiorstwie, obecna przy dokonywaniu wymierzenia.

§ 6 (do § 14).

1. Celem przeprowadzania kontroli, czy postanowienia Statutu i niniejszych przepisów nie są naruszane, Wydział Podatkowy deleguje swych urzędników-kontrolerów, zaopatrzonych w odpowiednie legitymacje.

2. Kontrolerzy uprawnieni są do:

a) sprawdzania w kasie biletowej wpływów kasowych, przeglądania zeszytów biletowych, ksiąg, wykazów i innych dowodów, dotyczących się sprzedaży biletów;

b) obecności przy wpuszczaniu widzów na widownię, wzgl. na salę zabawową i przy przeprowadzaniu kontroli na widowni;

c) osobistego przeprowadzania kontroli biletów na sali.

W wypadkach koniecznych kontrolerzy mogą zwracać się do organów bezpieczeństwa o udzielenie pomocy i współdziałanie przy wykonywaniu swych obowiązków.

3. Przedsiębiorca i jego personel obowiązany jest udzielać kontrolerom wszelkich wyjaśnień w sprawie podatku i ściśle stosować się do wszystkich wskazówek, czynionych w przedmiocie kontroli.

Podczas przeprowadzania kontroli biletów na sali na żądanie kontrolerów sala musi być dostatecznie oświetlona i przerwa trwać conajmniej 10 minut.

4. Dla osób, delegowanych do kontroli, winno być na sali zarezerwowane jedno miejsce, zaopatrzone w tabliczkę z napisem: „kontrola podatku“.

5. O wyniku każdorazowej kontroli sporządza się sprawozdanie, a w wypadku stwierdzenia jakichkolwiek uchybień, naruszających postanowienia statutu wzgl. niniejszych przepisów — spisuje się protokół.

W protokole należy uwzględnić wyjaśnienia, złożone przez przedsiębiorcę, wzgl. odpowiedzialnego kierownika przedsiębiorstwa lub innej osoby z pośród personelu, obecnej przy przeprowadzeniu kontroli.

Protokół winien być podpisany przez osobę, która wyjaśnień udzieliła. Ewentualną odmowę udzielania wyjaśnień czy podpisania należy w protokole zaznaczyć.

§ 7 (do § 15).

Odpowiedzialność za wszelkie naruszenia postanowień Statutu i niniejszych przepisów ciąży na właścicielu przedsiębiorstwa wzgl. na osobach, którym udzielono zezwolenia na urządzenie zabawy publicznej, rozrywki, czy widowiska.

W wypadku, gdy zezwolenie czy koncesja należy do osoby prawnej, odpowiedzialną jest osoba fizyczna uprawniona do działania za daną osobę prawną.

§ 8.

1. Przy kasach sprzedaży biletów wejściowych winien być wywieszony na widocznym miejscu zatwierdzony i zaopatrzony pieczęcią Wydziału Podatkowego cennik ze wskazaniem ceny miejsc podług kategorii lub rodzaju miejsc.

Wtórnik cennika przechowuje Wydział Podatkowy.

2. Wywieszanie cennika niezatwierdzonego i niezaopatrzonego pieczęcią Wydziału Podatkowego, jak również dokonywanie jakichkolwiek zmian cen na zatwierdzonym cenniku jest niedopuszczalne.

3. Każdorazowa zmiana cen wymaga nowego cennika, zatwierdzonego przez Wydział Podatkowy.

U w a g a : Zatwierdzenie i wydanie cennika podlega przepisom o poborze miejskiej opłaty kancelaryjnej.

§ 9 (do § 16).

1. Zgłoszeniu w Wydziale Podatkowym Magistratu, najpóźniej na 48 godzin przed ich rozpoczęciem, podlegają wszelkie imprezy, wymienione w §§ 1, 3, 8, 9 i 10 Statutu — bez względu na to, czy opłata za wejście jest pobierana, czy też nie.

2. Wolne od zgłoszenia są jedynie zabawy, urządzone przez osoby pojedyncze dla ścisłego koła krewnych i znajomych, odbywające się w mieszkaniach prywatnych, za wejście na które nie pobiera się żadnych opłat i gdy nie pobiera się opłat za konsumpcję trunków i potraw.

3. Zgłoszenie skutecznia się na formularzach, wydawanych bezpłatnie przez Wydział Podatkowy.

4. Kino-teatry dokonują zgłoszeń w sposób przewidziany w § 5 niniejszych przepisów.

§ 10 (do § 17).

1. Bilety, przedstawiane przy zgłoszeniu do ostemplowania, winny odpowiadać następującym wymogom:

a) składać się z części grzbietowej, środkowej (właściwego biletu) i jednego, wzgl. dwóch odcinków (kontramarek), przeznaczonych dla kontroli;

b) wszystkie części biletu muszą być zaopatrzone w ten sam numer bieżący oraz zawierać oznaczenie miejsca i nazwę przedsiębiorstwa rozrywkowego, gdy jest to przedsiębiorstwo stałe;

c) część środkowa (właściwy bilet) musi ponadto zawierać cenę ostateczną, zgodną z ceną, wymienioną za dane miejsce w zatwierdzonym cenniku;

d) bilety na poszczególne miejsca muszą różnić się kolorami.

2. Przy zmianie cennika muszą ulec zmianie i zeszyty biletowe, przy czym kolor biletów na poszczególne miejsca winien różnić się od koloru biletów, sprzedawanych na te miejsca wg. poprzedniego cennika.

3. Treść i forma biletów wejściowych abonamentowych będzie w każdym poszczególnym wypadku ustalona przez Wydział Podatkowy.

4. Żadne pieczątki, znaki, litery, cyfry i t. p. nie mogą być odbijane lub dopisywane na biletach ostemplowanych, bez uprzedniego uzyskania zezwolenia Wydziału Podatkowego.

§ 11.

1. Sprzedawać wolno tylko bilety zaopatrzone stemplem Wydziału Podatkowego.

2. Cena pobrana za bilet musi ściśle odpowiadać cenie oznaczonej w zatwierdzonym cenniku. Pobieranie ceny wyższej wzgl. jakichkolwiek dodatkowych opłat jest wzbronione.

3. Używanie zamiast biletów wejściowych zawiadomień, zaproszeń, biletów tymczasowych i t. p. jest wzbronione. Wszelkie tego rodzaju surrogaty biletów będą przez kontrolerów podatkowych wycofywane.

4. Wzbroniona jest również:

a) sprzedaż biletów z nazwą innego przedsiębiorstwa widowiskowego;

b) sprzedaż kilku biletów niższej wartości, zamiast jednego biletu wyższej wartości;

c) sprzedaż biletów bez odcinków (kontramarek);

d) sprzedaż biletów rozcinanych na części oraz niedopuszczalne jest wydanie widzowi biletu innej kategorii miejsc, niż tego żąda, choćby nawet cena wydanego biletu zgodna była z ceną biletu zażądanego przez widza.

§ 12.

1. Sprzedaż biletów winna odbywać się w taki sposób, aby zarówno nabywający, jak i kontrolerzy podatkowi mogli widzieć, że bilety każdorazowo wrywane są z właściwych zeszytów biletowych.

2. Wrywanie całych stronic z zeszytów lub biletów pojedynczych nie w kolejnym porządku jest wzbronione.

3. Przepis p. 2 niniejszego paragrafu nie ma zastosowania przy sprzedaży biletów na miejsca numerowane oraz przy przedsprzedaży biletów, przeprowadzanej poza lokalem imprezy.

4. Przedsprzedaż biletów należy zgłosić w Wydziale Podatkowym przed jej rozpoczęciem, wskazując sposób i ew. lokale, w których przedsprzedaż będzie przeprowadzona.

§ 13.

1. Przedsiębiorca, wzgl. urządzający zabawę, widowisko i t. p., obowiązany jest prowadzićienne wykazy sprzedanych biletów, jak również przedkładać Wydziałowi Podatkowemuienne obrachunki sprzedanych biletów wejściowych wg. wzorów, ustalonych przez Wydział Podatkowy.

2. Wykazienne sprzedanych biletów winien znajdować się w kasie biletowej dla każdorazowego użytku kontroli.

§ 14 (do § 18).

1. Przed otrzymaniem biletów ostemplowanych przez Wydział Podatkowy przedsiębiorca wzgl. osoba, urządzająca zabawę, widowisko i t. p. winna wnieść do Kasy Miejskiej zgóry należny podatek widowiskowy od wszystkich, przedłożonych do ostemplowania biletów wzgl. złożyć do depozytu równoznaczne zabezpieczenie w gotówce lub papierach pupilarnych.

2. W ciągu następnego dnia powszedniego po odbyciu się imprezy należy złożyć w Wydziale Podatkowym w godzinach urzędowych grzbiety zeszytów biletowych oraz bilety nierozsprzedane wraz z wykazem biletów sprzedanych. Po ustaleniu wysokości należnego podatku, podatek nadpłacony będzie zwrócony wzgl. pokryty ze złożonej kaucji gotówkowej.

W wypadku złożenia zabezpieczenia w postaci papierów pupilarnych, wzgl. gdy Wydział Podatkowy zezwolił na nieuiszczenie podatku zgóry, całkowita należność podatkowa płatna jest następnego dnia po odbyciu się imprezy.

3. Jeżeli wymagane w p. 2 złożenie grzbietów zeszytów biletowych, niesprzedanych biletów i obrachunków sprzedaży nie nastąpiło, Wydział Podatkowy po upływie siedmiu dni od odbycia się imprezy skutecznie wymiar podatku zgodnie z przepisem § 14 Statutu.

4. W wypadku niewpłacenia w wyznaczonym terminie podatku, na zabezpieczenie którego złożono kaucję gotówkową wzgl. papiery pu-pilarne, Magistratowi przysługuje prawo pokrycia kaucją należności podatkowej, wzgl. sprzedaży z wolnej ręki w tym celu złożonych papierów. Ewentualna nadwyżka, powstała po pokryciu należności podatkowej zostanie zwrócona deponentowi.

5. Przeciwno winnym niewpłacenia zainkasowanego podatku w terminie wyznaczonym, Magistrat występować będzie na drogę sądową z oskarżeniem z art. 262 K.K. 1932 r.

§ 15 (do § 19).

1. Treść i forma biletów bezpłatnych rocznych będzie każdorazowo ustalana przez Wydział Podatkowy.

2. Bezpłatne bilety jednorazowego wolnego wejścia oraz tygodniowe passe-partouts (z kuponami) wydaje Wydział Podatkowy za zwrotem kosztów.

3. Ilość bezpłatnych biletów jednorazowego wolnego wejścia na zabawy, przedstawienia, koncerty, zawody sportowe i inne imprezy ustala każdorazowo Wydział Podatkowy w zależności od wielkości i charakteru danej imprezy.

4. Dla przedsiębiorstw stałych (teatrów i kino-teatrów) miesięczna norma biletów jednorazowych nie może przekraczać 50% ilości posiadanych miejsc, zaś passe-partouts tygodniowych — 10% ilości miejsc.

5. Bilety bezpłatne mogą opiewać na „2 osoby“, t. j. uprawniać do zajmowania dwóch miejsc.

6. Wszelkie bilety bezpłatne muszą posiadać pieczęć kontroli Wydziału Podatkowego.

§ 16.

1. Wszystkie osoby znajdujące się na widowni wzgl. biorące udział w zabawie winny posiadać właściwy bilet wejściowy.

2. Personel przedsiębiorstwa wzgl. osoby, należące do t. zw. komitetów zabawowych winny posiadać odpowiednie legitymacje, zaopatrzone pieczęcią kontroli Wydziału Podatkowego.

3. Przy wpuszczaniu publiczności na widownię lub teren zabawy wzgl. widowiska bileterzy winni oddzielać od biletów odcinki (kontramarki) i wrzucać je natychmiast do specjalnych puszek, które przedsiębiorca obowiązany jest umieścić nazewnątrz każdego wejścia. Klucze od puszek winny znajdować się w kasie biletowej do dyspozycji kontrolerów podatkowych. W przedsiębiorstwach stałych puszki należy codziennie przed pierwszym seansem opróżniać z odcinków, pochodzących z dnia poprzedniego. Kontrolerzy są uprawnieni do zabierania odcinków z puszek do biura Wydziału Podatkowego do sprawdzenia.

§ 17.

We wszystkich przedsiębiorstwach stałych (teatrach i kino-teatrach) oraz na wszelkich imprezach sportowych winny być na widowni zarezerwowane dwa miejsca (pierwszej kategorii wzgl. rzędu) dla przedstawicieli Magistratu.

§ 18 (do § 21).

Odwolania od orzeczeń wymiarowych, złożone w trybie art. 48 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 884), o ile wnioski Oddziału wymiarowego pokrywa się z żądaniem rekurenta, rozstrzyga kierownictwo Wydziału Podatkowego.

§ 19.

Wykroczenia przeciwko niniejszym przepisom podlegają karze na podstawie § 22 Statutu o podatku miejskim od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

§ 20.

Przepisy niniejsze obowiązują od dnia ich ogłoszenia w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim oraz w Dzienniku Zarządu m. Łodzi.

Łódź, dnia 9 stycznia 1933 r.

Prezydent miasta

(—) *Bronisław Ziemięcki.*

Przewodniczący
Wydziału Podatkowego

(—) *Ludwik Kuk.*

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi, jako organ państwowej służby weterynaryjnej I instancji w poręczonym zakresie działania (Starostwo), w myśl § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 grudnia 1932 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 116/32, poz. 962) wzywa osoby, nieposiadające dyplomu lekarza weterynaryjnego, a trudniące się lub zamierzające trudnić się zarobkowym trzebieniem (kastrowaniem) zwierząt na terenie m. Łodzi, do bezzwłocznego uzyskania zezwolenia Miejskiego Urzędu Weterynaryjnego (ul. Narutowicza Nr. 65, II piętro, pokój Nr. 12).

Winni niezastosowania się do powyższego będą karani na podstawie art. 98 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 roku o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. Ust. Nr. 77/27, poz. 673), znowelizowanego w dniu 25 lutego 1932 roku (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 229), aresztem do 6-ciu tygodni lub grzywną do 1.000 złotych; obie te kary mogą być wymierzone łącznie.

Magistrat m. Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Urząd Przemysłowy I Instancji przy Magistracie m. Łodzi podaje do wiadomości właścicielom wozów, służących do przewozu mięsa i przetworów mięsnych, iż ostateczny termin dodatkowego przeglądu tych wozów wyznaczony został na dzień 20 stycznia 1933 roku. Wozy, nie posiadające po tym terminie znaku lustracyjnego, bezwzględnie nie będą miały prawa kursowania po mieście, a właściciele tychże zostaną pociągnięci do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

Dodatkowe przeglądy odbywają się w każdy poniedziałek i środę między godzinami 10—11 w 3 Okręgu Weterynaryjnym Wydziału Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi przy ul. Zeromskiego Nr. 4.

Łódź, dnia 9 stycznia 1933 roku.

Magistrat m. Łodzi.

PRZETARG.

Magistrat m. Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę w ciągu roku 1933 masła i jaj dla instytucji miejskich.

Oferty składać należy w Wydziale Gospodarczym, ul. Narutowicza Nr. 65, pokój Nr. 5, do dnia 23 stycznia 1933 roku godziny 9.30 rano w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem „Oferta do przetargu, mającego się odbyć dnia 23 stycznia 1933 roku na dostawę nabiału” z równoczesnym podaniem nazwy firmy oraz adresu.

Wewnętrzna koperta powinna zawierać samą ofertę, zewnętrzna natomiast, prócz wspomnianej koperty, także dowód złożenia wadium do depozytu Głównej Kasy Miejskiej w wysokości 3% wartości oferowanej dostawy.

Wadium składać należy w gotówiznie lub innych wartościach wymienionych w ogólnych warunkach przetargowych.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 23 stycznia 1933 roku o godzinie 10-ej w wymienionym Wydziale, gdzie można się zapoznać uprzednio ze szczegółami dostawy i otrzymać wzór oferty.

Łódź, dnia 9 stycznia 1933 roku.

Magistrat m. Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Firma „Mendel Strykowski” (dawn. ul. Piotrkowska 38 a obecnie ul. Piłsudskiego 76) zagubiła potwierdzenie zgłoszenia przedsiębiorstwa, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji przy Magistracie m. Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Litwak Hersz-Mordka, zam. w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr. 34, zagubił potwierdzenie zgłoszenia przedsiębiorstwa, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Magistratu m. Łodzi.